

SPEJDER JUL 1978

Glasmošaik fra
Coventry Domkirke i England

Aldrig mere alene

Af Georg S. Geil

Som student havde jeg en tid det job at »passe på Rundetårn«, sælge billetter og låse op og låse i. En aften, da tårnet var tomt og porten låst, tog jeg cyklen og trådte hele vindelvejen med dens 210 meter op. Først op – og siden lige så langt ned. At komme ned var næsten værst! Det her er aldrig kommet til at stå i danske børns skolebøger. I dem står der i stedet, at den russiske kejser zar Peter engang kørte op i Rundetårn med hestevogn. Da denne zar Peter (og det er en helt anden historie) var ung og endnu ikke havde overtaget kejser-bestillingen derhjemme, rejste han en tid til Holland og arbejdede dér som tømrersvend. Han ville prøve, hvordan det var at leve så ubeskyttet og ukendt og fattigt, som folk flest måtte leve. Egentlig var

det helt rimeligt gjort af ham – der var bare det ved det, at han nårsomhelst kunne sige: Nu har jeg ikke længere lyst til det her! – og dermed kunne han gå op på slottet og blive modtaget som sin fars søn. Der er noget ved julen, der en lille bitte smule ligner kejsersønnens rejse til Holland. Julenat forlod Guds egen Søn Jesus sin lyse Himmel for at bo mellem mennesker og dele både latter og gråd med os. Men længere ligner beretningerne heller ikke hinanden. Jesus kom ikke for kun at være gæst her – vi holder ikke jul for dermed at mindes et kort besøg. Han kom for at blive. Et stykke liv ligesom dit har han levet, og han blev her, indtil han måtte herfra gennem en død som vores alles. Og nu – også nu er han her.

Undertiden kan man blive meget skuffet over andre mennesker – til andre tider kan man opleve det, der er endnu værre: man kan blive så skuffet over sig selv. Men midt i det alt sammen kommer julen og siger til os: Guds egen Søn har selv oplevet alle glæder og alle skuffelser ... han véd absolut alt om, hvad det er at være menneske ... og han holder af lille gådefyldte dig ... derfor er du aldrig alene ... du kan godt være ene, og du kan være ensom, men du kan aldrig blive al-ene, aldrig fuldstændig ene ... for han forstår sig bedre på dig, end du forstår dig på dig selv! Og derfor har vi en gruelig masse grund til at sige: Glædelig jul! Da jeg var seks år, stod jeg en dag sammen med min far ved en fortovskant et sted i Køben-

havn. Kong Christian den Tiende havde regerings-jubilæum, og vi stod længe og ventede på, at kongen og hans fine folk skulle komme kørende i karet gennem gaden. Da det hele var forbi, viste det sig, jeg slet ikke havde opdaget kongen. Jeg havde kun sanset at se kongens mænd, lakajerne.

Jul er festen for Himlens »kongesøn«. Også ved julen er der meget spændende, der fanger øjet – hyggen, stegen, mandelgaven, træet, pakkerne. På en måde er de julens »lakajer«, og de lakajer kan være fejende flotte. Men vigtigere end lakajerne er han selv. Og vigtigst af alt er det, han selv siger: Du skal aldrig mere behøve at være alene! Det er på grund af ham og hans ord, vi siger: Glædelig jul!

Pindstrup Centret

– spejdernes lejrskoletilbud
til alle børn i Danmark

I 1967 skænkede Johs. F. la Cour, kaldet »Mosekongen«, et meget stort og meget smukt beliggende stykke jord – midt på Djursland – til det formål, at her skulle spejderne sammen med handicappede børn leve lejrliv.

Det skulle vise sig at være en god idé, og ud af gode erfaringer kom tanken om, at spejderkorpsene i fællesskab i hjørnet af den store grund kunne bygge nogle huse, så arealet kunne bruges året rundt. Det blev først muligt i 1972, hvor spejderne til formålet arvede 3–4 millioner kr. Og så gik man i gang med byggeriet.

Og det er ikke noget almindeligt byggeri: overalt er der tænkt på, om folk i kørestole kan køre uhæmmet. Ingen kunstige materialer er brugt i byggeri eller som maling. Alle hjørner er afrundede, at man ikke skal slå sig, skulle man snuble. Der er krydderurter i bedene, så man kan lugte sig frem. Midt i fliserækkerne er der speciel brolægning, så den svagtsende kan føle: nu står jeg foran en dør. Badeværelser og WC'er er beregnet for alle; der ikke normalt og ligetil kan benytte dem.

Alting fungerer perfekt, hovedhuset med kontor og spisesal – værkstederne, samlet om den træbelagte gård, hvor der også kan festes – og soverummene til 60 deltagere i et stævne. Pindstruplederens største bekymring er ikke benyttelsen,

2. der har været 1538 overnatninger i et halvt år – men at blandingen med raske børn og handicappede måske ikke er helt så overbevisende som ønsket.

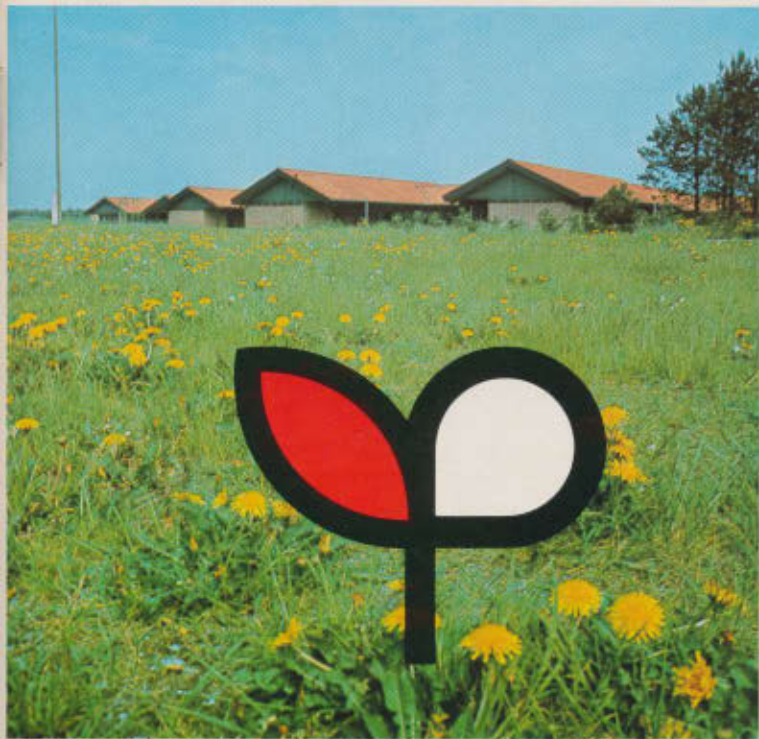

4.

5.

2. Fra indgangshallen ser vi ud over et stærkt duftende bed af blomster og krydderurter – dette hjælper de svagtsende til at orientere sig.

6.

7.

3 - 4 - 5. Det vældige terræn byder også på en god bålplads. Lederne af en handicapskole i Ålborg har bestemt dagen til at bage brød på pind og stege fisk, som dagen før

er hentet ved Bønnerup strand. Havde det ikke regnet den dag, skulle børnene selv have været med på fiskeri.

6. Ja, ja - igen i år kan vi vittigt sige: jamen mælkebøtterne står da godt i år!

7. »Duft-bedene«, siger lederen af Pindstrupcentret, hjælper ikke bare de svagtseende - det er som om alle vore naturlige hjælpemidler også gør det nemmere for andre handicappede at finde vej.

8 - 9. Der findes gode værksteder midt i Pindstrupcentret. Værkstederne er samlet om en gård med en smuk træbelægning. Et hold har i gasbeton lavet en samling af sjove skulpturer. Pindstrups gode ånder?

8.

9.

10. Tandem-cyklen, som i gamle dage var en god spøg, er i dag meget nyttig, når man vil hjælpe et handicappet barn ud på en god tur.

Og du, som er glad ved at være rask og sund, var det ikke noget for dig at tage med på en Pindstruptur og køre på tandem med en, som har brug for dig som leder på turen?

10.

Næsten hvert år kommer der kostbare skattefund frem fra Danmarks jord med bud fra fortiden. Det er sølv eller guld, enten smykker, brugsgenstande, som f.eks. skeer, eller mønter. Jorden var tidligere - og faktisk også den dag idag - det sikreste skjul, hvis man ville have gemt sine eventuelle kostbarheder af vejen. Men gemmestedet havde også sine farer. Enten kunne man ikke finde det igen, når man kom tilbage og søgte, eller man kunne måske risikere at dø uden at få lejlighed til at indvie sine arvinger i gemmestedets beliggenhed. Især i krigstid kunne en sådan situation nemt opstå, og derfor har vi særlig mange skattefund fra de perioder i Danmarkshistorien, hvor landet hjemsoegtes af krig og uro.

Men sådanne skjulte skatte bliver fundet - før eller senere. Ofte er det ved pløjning eller andet markarbejde, men også i vore dage ved de store bygge- og anlægsarbejder, hvor meget jord bliver omrodet, kan der komme gode ting frem.

Et fund af en skat er en spændende begivenhed - spændende først og fremmest for finderens og hans omgivelser, siden for alle dem, der får lejlighed til at se fundet udstillet på museum. Men når guld og sølv pludselig kommer frem fra jorden, kræver det stor selvbeherskelse ikke blot at skovle op og gemme af vejen. Det er nok et meget menneskeligt instinkt, men man må ikke give efter for det. Her i landet har det nemlig altid været en ubrydelig regel, at guld og sølv samt mønter, fundet i Danmarks jord, tilhørte kongen, d.v.s. staten, og altså ikke fin-

Et skattefund fra Valdemar Atterdags tid

Jørgen Steen Jensen og Birthe A. Gottlieb, Nationalmuseet

deren. Det var danefæ. I vore dage indsender man danefæ enten direkte til Nationalmuseet eller gennem nærmeste lokale museum. Nationalmuseet udbetaler danefægødtgørelsen, ofte meget betydelige beløb. Sidste år skrev Spejderjul om guldfundet fra vraget ved Vejby strand i Nordsjælland - et forlis der skete omkring 1375. I år skal vi høre om et andet fund, af nogenlunde samme alder, men gjort på landjorden.

For et par år siden skulle smedemester A. P. Tjerrild i Rådved, en landsby nogle kilometer nordvest for Horsens, opføre en ny maskinhal. Der var ved arbejdet jævnlig fundet gammel keramik, og Tjerrild holdt derfor øje med terrænet for om muligt at finde

mere. En aften fandt han nogle grønne bronzestumper i jordoverfladen, der viste sig at være rester af en bronzegryde, placeret med bunden i vejret. Ved siden af gryden stod en keramikande af sortgods med mønter og smykker. Tjerrild optog med stor forsigtighed kande og gryde, og han underrettede straks Forhistorisk Museum på Moesgård. Museet rykkede øjeblikkelig ud, og der blev foretaget flere undersøgelser og eftergravninger, men desværre fandt man ikke andre levn fra Middelalderen på byggepladsen.

Nu blev skatten sendt til konserveringsafdelingen på Nationalmuseet. Her kan vi røntgenografere de fundne ting. Især hvis fundet, som her, ikke er færdig

udgravet, er det en fordel at have et røntgenbillede at støtte sig til ved den videre udgravning.

På røntgenbillederne kunne vi se, at bronzegryden indeholdt en lerkrukke, som måtte være fyldt med mønter, og der er ingen tvivl om, at bronzegryden skulle beskytte denne krukke. Røntgenbilledet af sortgodskanden viste, at der måtte være to punge i den - en lang pose og en lille rund. Selve pungene kan man ikke se på billedet, men man kan se, at mønterne ligger delt i to portioner.

Udgravningen kunne nu begynde. Først blev jorden i bronzegryden fjernet, således at lerkarret kunne tages op. Øverst i lerkarret lå en klud, som dækkede over mønterne. Den blev meget forsigtigt fjernet. Nu kunne man se mønterne. Det lange ophold i jorden havde omdannet de sikkert engang meget blanke sølv-mønter til nogle grønne klumper. Det blågrønne »salt«, som sad på mønternes overflade og som klistrede dem sammen til de store klumper, stammede fra mønternes indhold af kobber. Ligesom kobbertage på ældre bygninger bliver grønne af ir, således bliver sølv-mønter med indhold af kobber også dækket af en slags ir. Denne ir må fjernes, og mønterne skilles ad, så man kan finde ud af hvilke og hvor mange mønter, der er.

Nogle kunne nemt skilles ad. Andre var sværere og måtte ligge i blød i en blanding af vand og kaliumnatriumtartrat (et pulver som har opløsende virkning på irren).

Når klumperne havde ligget et par dage i denne blanding, blev de taget op og forsigtigt søgt skilt

ad. Bagefter blev hver enkelt mønt børstet og derefter skyllet i ammoniakvand, som kunne fjerne de sidste rester af ir. Mønterne blev nu skyllet i mange hold kogende vand, og senere blev de tørret.

Sortgodskanden med de to pungvar var ikke så let at tømme. Den var snæver for oven, og pungene var så møre, at de ville gå i stykker, hvis man begyndte at hive dem op, selvom det ville blive gjort meget varsomt. Det gjaldt om at få pungene hele ud, så de kunne tømmes, og man kunne finde ud af, hvor meget de indeholdt. Vi besluttede at brække et stort skår af kanden og tog så pungene ud ad denne vej. Den lange pung var fremstillet af lærred, der var syet sammen til en

lang pølse. Den runde var lavet af tyndt skind eller blære. Pungene blev tømt og skåret limet på kanden igen.

Mønterne, der vejede 1¼ kilo, kunne optælles til 3.168 hele og 119 halve hulpenninge samt 25 sterlinge. De var allesammen af sølv. Hulpenningene er, som navnet næsten siger, kun præget på den ene side, og de har ingen indskrift, kun et stiliseret billede eller våbenmærke. Bagsiden er fordybet og uden præg, men da hulpenningene er ganske tynde, kan man her se forsides præg spejlvendt. Af størrelse er de vel som en 10-øre, og de vejer et lille halvt gram. Allesammen var nordtyske, der var slet ingen danske mønter imellem. Sterlingene er noget større, omtrent

som en 25-øre, og de vejer godt et gram. De fleste er engelske, men der var også en enkelt tysk. Den oprindelige engelske mønt (man siger jo stadigvæk »et pund sterling«) var nemlig en international gangbar mønt, der blev brugt og efterlignet over det meste af Europa. Sterlingene har indskrifter, der fortæller om, hvem der har ladet dem præge, og hvor det er sket, men som næsten alle middelaldermønter mangler de årstal.

Det spørgsmål, der altid er vigtigt at få klaret, er, hvor gammelt er fundet? Når man skal svare på dette, er det naturligt at begynde med netop de mønter, der har indskrifter. Det viste sig, at der var en engelsk fra begyndelsen af

1350'erne, og at den tyske vistnok var fra midten af 1350'erne. Da vi sammenlignede de indskriftsløse hulpenninge med stykkerne i det mange gange større Kirial-fund fra Djursland, som er nedlagt omkring 1365, kunne vi se, at der var meget stor overensstemmelse. Men der var nogle typer, der kun optrådte i Rådved-fundet. Man kunne derfor datere Rådved-fundet til nogle få år senere, f.eks. omkring 1367-68. Men længere ned i tiden kan man ikke gå, for der manglede en bestemt nordtysk mønt, en witten, som man netop var begyndt at præge i stort tal i disse år. Skatten er altså nedgravet omkring 1368.

Hvis man vil vide noget om, hvorfor skatten er gravet af vejen,

så må vi vende tilbage til selve fundet. I kanden var der udover mønterne også smykker. Der var bl.a. ni par forgyldte sølvhægter, alle med stjerneformede ornamenter og nogle andre sølvprydelser, beregnet til påsyning på dragten. Et sted var der endnu rester af tråd. Disse smykker kendes i øvrigt også fra andre tilsvarende fund. Smykkerne lå øverst i krukken, fordi de var kommet sidst ned. Da ejeren gemte sin formue, kom han/hun altså i sidste øjeblik i tanke om dragtsmykkerne, fik dem klippet af tøjet og lagde dem ned i stor

hast for også at sikre dem. Netop omkring 1368 var det urolige tider i Danmark. Valdemar Atterdag havde siden 1340 genoprettet og samlet landet, men han havde ikke vundet sig lutter venner. Hansesæderne, en stærk forening af nordeuropæiske handelsbyer, kunne ikke tilgive ham, at han i 1361 havde erobret Gotland med det rige Visby. De hollandske grever, der tidligere havde haft Danmark i pant og ligefrem styret det i 1330'erne, følte sig truet af ham, og de fandt sammen med nogle jyske herremænd, der også syntes kongens

fremfærd var for voldsom. Det kom til krig, ja, borgerkrig kan man ligefrem kalde det, og 1368 og 1369 var der adskillige kampe. I Jylland kunne kongens mænd kun holde stand på enkelte borge, og et af disse steder var Bygholm ved Horsens.

Rådved er en lille landsby, hvis største gård hedder Rådvedgård. Vi ved, at den også eksisterede i 1300-tallet, og man kan tænke sig, at det netop har været gårdens ejer, der har skjult sine kostbarheder af frygt for hærgende krigsfolk, der var på vej til eller fra Bygholm. Men det kan naturligvis kun være en formodning, og vi kommer heller ikke længere, når vi funderer over, hvorfor han ikke kunne hente sine kostbarheder, da der atter kom fredeligere tider. Måske har han simpelthen været lovlig undskyldt. Noget tyder på, at krigsbegivenhederne sidst i 1360'erne har været temmelig voldsomme, for rundt om i landet er der fundet adskillige andre skatte, der må være skjult netop i disse år.

Det er svært at sige, hvor meget man kunne få for sølvmønterne. Vi ved desværre ikke, hvad brød, smør og øl kostede i datidens Danmark. Lidt bedre stillet er vi, hvis vi søger oplysninger om priserne på luksusvarer, og man kunne f.eks. for Rådvedskatten få ca. 3/4 rulle af det kostbare klæde fra Brügge i Flandern. Summen svarede i øvrigt så nogenlunde til kassebeholdningen i en dansk købstadskirke.

Men der er en ting til, det er værd at bemærke. Valdemar Atterdag er jo en af Danmarks store konger, ja, vi kan simpelthen takke ham for, at vort land stadig eksisterer som en selvstændig stat på

kortet. Men trods sin rastløse flid på så mange områder, så lykkedes det ham ikke at få genoprettet et nationalt møntvæsen. Man havde i mange år i Danmark - og specielt da i Jylland - udelukkende brugt udenlandsk sølv mønt, tyske hulpenninge, især fra Hamborg, men også fra Lübeck, Lüneburg og Mecklenburg, engelske sterlinge og store franske turnoser (den sidste mønttype fandtes ikke i Rådvedfundet). Denne udenlandske valuta må være kommet ind i landet på en eller anden måde. Den må enten være modtaget i betaling for eksportvarer eller bragt hertil af udenlandske opkøbere som gengæld for kvæg eller sild. Trods krig og skærmysler med vore nordtyske naboer, så var det dog deres valuta, der beherskede landet, og det var den, der blev brugt i både store og små handeler.

Måske er vi kommet lidt langt væk fra vort udgangspunkt, skattefundet fra Rådved. Et sådant fund og andre tilsvarende fund er særdeles spændende at arbejde med for den, der er så heldig at være ansat på Nationalmuseet. Men når fundene bliver sat ind i en større sammenhæng, kan de bidrage til at fortælle om forhold og afdække sider af Danmarkshistorien, som vi ellers ville have været grumme dårligt orienteret om.

Endelig har sådan et fund også en rent menneskelig side. Det, der for os i dag er spændende og interessant, var for 600 år siden måske lidt af en tragedie. Det har ganske givet været særdeles alvorligt for de implicerede, at familieformuen ikke lod sig skaffe til veje.

VINTERKANON

(Kuhlau. »Jeg går i solen og traller ...«)

1.

Vi går i sne med kælke og med slæder,
og nogen har skøjter, andre står på ski.

2.

En spejder elsker vintervejrets glæder,
syng alle med på denne melodi:

3.

Ja, spejderliv er friluftsliv
- et herligt tidsfordriv!

Tegning: Sigrun Kapsberger

Lysene, der skal dekoreres, må ikke være for mørke, og silkepapiret, der bruges til dekoration, må ikke være for lyst i farven, så kan mønstrene ikke ses.

Man sætter silkepapiret fast på lysene med paraffin (købes i fast form hos materialist eller farvehandler). Det smeltes i en gryde og males på med en pensel med træskaft.

Begynd med at klippe motivet. Det kan være et af disse her viste eller et motiv, man selv komponerer efter fantasien. Skal klippet gå hele vejen rundt om lyset, skal papirets bredde være som lysets omkreds. Angående foldning af papiret: se tegningerne ved de forskellige mønstre.

Varm paraffinen i en lille kasse-rolle, men husk, den må ikke blive så varm, at den ryger - og gå aldrig fra den, da der kan ske selvantændelse. En lille pensel (med træskaft) stilles et øjeblik i gryden med den smeltede paraffin, læg klippet på lyset og »mal« med hurtige strøg med penslen over papiret. Man må nok dyppe penslen efter et eller to strøg, da paraffinen hele tiden skal være varm for at trænge igennem papiret.

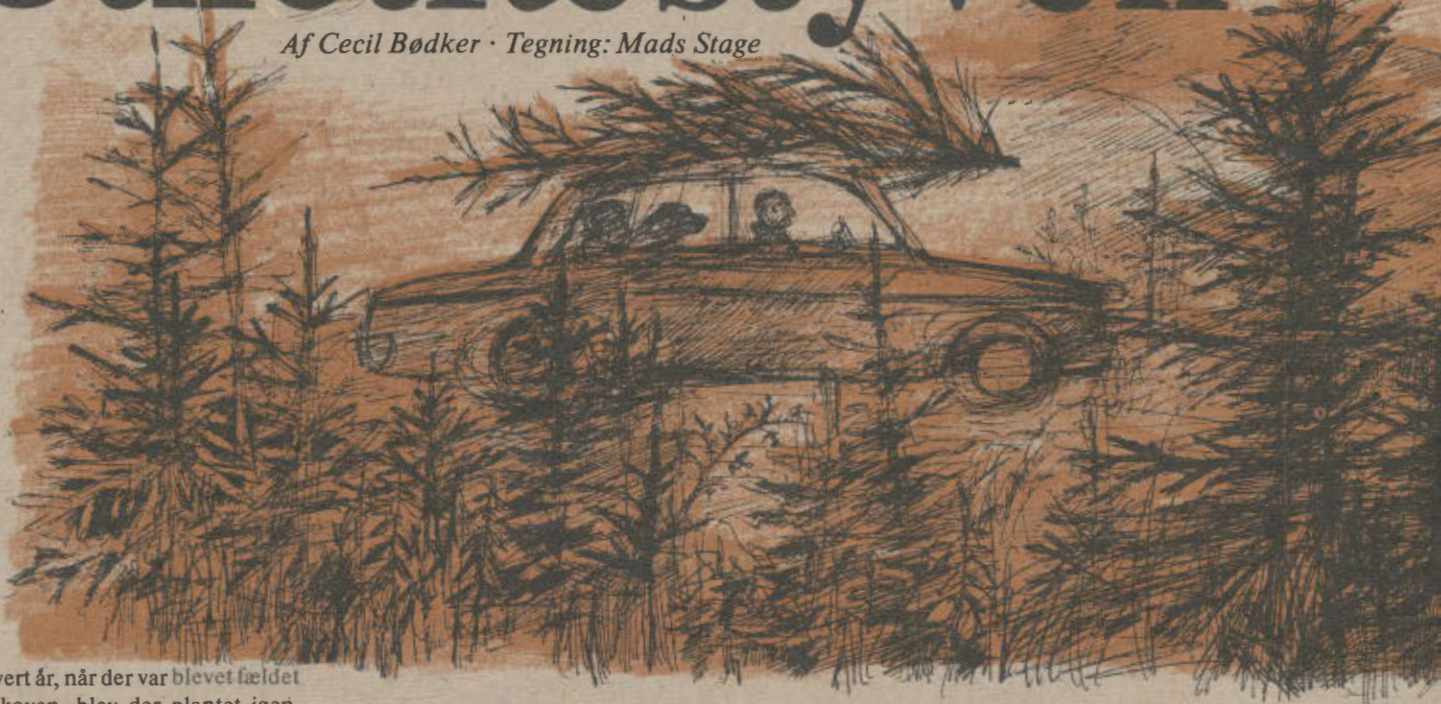
Det gule lys, med gran snoet om, er 19 cm højt. Til det er klippet to ca. 25 cm lange stykker gran, som er klippet ud i et. Læg først den ene strimmel på. Begynd foroven, læg den skråt ned og rundt om. Den anden skal begynde på den modsatte side af lyset og sættes også skråt på, og vil så komme til at ligge imellem den anden. De øvrige klip sættes lige på lyset.

Dekorerede lys

Tegning og foto: Gunvor Ask

Juletræstyven

Af Cecil Bødker · Tegning: Mads Stage

Hvert år, når der var blevet fældet i skoven, blev der plantet igen, og efterhånden var der stykker med gran i mange forskellige størrelser. Det så dejligt ud, og Magdalene Carlsen holdt meget af at gå tur netop i den del af skoven, hvor træerne ikke var så store, for dels var der lysere, og dels havde hun jo selv været med til at plante dem.

Den skov, der hørte til deres gård, lå et stykke borte, og selvom der gik temmelig gode skovveje igennem, mødte hun sjældent nogen bortset fra de omkringboende. Landevejen lå alligevel så langt væk, at folk ikke fandt på at gøre den omvej for at nyde naturen. Undtagen i julemåneden. I den

tid var der nemlig nogen, der nød naturen så kraftigt, at de unge graner langs skovvejene blev ganske skaldede af det på den side, der vendte ud mod vejen – eller endog så de helt forsvandt, så der kun stod den oversavede stub tilbage i græsset.

Magdalene Carlsen undrede sig. Kunne man virkelig føle glæde ved at pynte et juletræ, man ærligt og redeligt havde stjålet? Og have det stående i sin stue? Hun forstod det ikke, og når hun fortalte om det til sin mand, trak han bare på skuldrene og mente,

at sådan var folk, det var et tab, de måtte regne med, han havde i hvert fald ikke tid til at gå vagt nede i skoven, han havde nok at gøre med at passe sin gård.

Men jeg synes alligevel, det er frækt bare at tage det, sagde hans kone. De kunne jo få lov, hvis de kom og spurgte.

Det kunne han kun give hende ret i. Det var ikke et par juletræer fra eller til, det drejede sig om, det var måden, det skete på. Magdalene Carlsen regnede ud, at det fortrinsvis måtte være på lørdage og søndage, at tyverierne gik for

sig, og at der måske ligefrem blev lavet en familieudflugt ud af det. Hun begyndte at lægge sine spadsereture på de mest udsatte steder og på de mest udsatte tider, så kunne hun lufte Rolf samtidig. Rolf var en velvoksen sort newfoundlander, og det kunne heller ikke være andet, end at hun følte det betryggende at have den med, for hvad skulle hun egentlig stille op med en juletræstyv, hvis hun fangede ham på fersk gerning, og han så gik hen og blev grov. Hun var jo ikke en af disse granvoksne bondekoner, der

kunne gå rundt med en sæk mel under den ene arm og et syvårs barn under den anden – nærmest tværtimod.

I lang tid skete den ingenting. Grenene var skåret af, når hun kom, juletræerne var fældede, og bilerne var kørt igen – eller de skyndte sig i hvert fald at gøre det, når hun viste sig. Ikke før den allersidste søndag før jul. Magdalene Carlsen drejede ind på en sidevej, hvor en sportsklædt yngre mand var i fuld gang med at save en temmelig høj gran over, og han holdt ikke op, fordi

hun nærmede sig, kastede bare lige et øje på hende og fortsatte. Og hun skyndte sig ikke, hun ønskede at snakke med ham. Akkurat da hun nåede derhen, knagede træet og gav efter og lagde sig pænt ud mod vejkanthen, og den sportsklædte målte det veltilfreds med blikket.

Det er et smukt træ, sagde Magdalene og standsede.

Det er også valgt med omhu, smilede manden tilfreds, det er en meget fin sort, det taber ikke nålene sådan lige med det samme. Han hentede en økse i

bilen og huggede de nederste grove grene af, så stammen blev nem at sætte en fod på.

Det er måske Deres skov heromkring, spurgte Magdalene blidt?

Ork nej, kom det henkastet fra manden.

Men så kender De måske ejeren? Overhovedet ikke. Men det kan vel også være lige meget.

Jamen må man nok sådan bare fælde sig et træ her, spurgte Magdalene.

Skulle det kunne gøre noget? Manden lo og slog flot ud med hånden. Som om her ikke er nok af dem, grinede han.

Jamen de må da repræsentere en værdi for ham, der har plantet dem, fortsatte Magdalene Carlsen. Hvad nu hvis han skulle have brugt dem til noget andet.

Arch, sagde manden og slog det hen med en skuldertrækning. Han gad ikke høre på hendes moraliseren. Det var sidste søndag før jul og sent på dagen, og hvis han skulle nå et få sig et træ, så var det nu.

Er De ikke klar over, at det er tyveri, spurgte Magdalene.

Jamen, der er da så mange andre, der har hentet juletræer her, sagde han og pegede på alle de træer, som manglede, og desuden er der jo ingen, der har set mig, føjede han til og løftede træet op på tagbagagebæreren.

Jo, det har jeg da.

Og De ved måske også, hvem jeg er, lo manden?

Jeg kunne tage Deres bilnummer, sagde Magdalene skarpt.

Han børstede hænderne rene mod hinanden og sendte hende for første gang et virkelig yrdrende blik. Så lagde han kælent hovedet på siden.

Jamen, lille dame, sådan noget gør De jo ikke. Han målte hende uforskammet fra de langskafede støvler over skindjakken og op til pelshuen. De er vel et dannet menneske, ikke? Han begyndte at tøjre granen til biltaget med en tøjnsnor.

Det er mig, der har plantet det træ, De har fældet, sagde Magdalene Carlsen langsomt og tydeligt. Med de her hænder. Hun viste ham sine handsker.

Åh, hold da op, knystede den sportsklædte og slog et par raske knuder. De skal heller ikke tro, jeg hopper på hvad som helst. Men De kan jo bare gå hen og sladre til ejeren.

Det er mig, der er ejeren.

Manden smed tøjnsnoren henover træet og begyndte at binde det i den anden side.

Ja, prøv og bild mig det ind, sagde han. – Tror De ikke, jeg har opdaget, at De selv er ude efter et juletræ, og at De nu er sur, fordi jeg har hugget det, De havde kig på. De kan lige så godt indrømme det.

Der var stille lidt. Det eneste, der kunne høres, var mandens skridt i gruset rundt om bilen, mens han gjorde den sidste ende af tøjnsnoren fast. Magdalene Carlsen følte en næsten uimodståelig trang til af karsken bælg at fortælle ham sin inderste mening om det, han foretog sig, men hun tog sig i det og lod i stedet for, som om hun gav ham ret.

Han gned sig tilfreds i hænderne og betragtede træet, som ragede temmelig langt ud over biltaget i begge ender.

Og nu bli'r De altså nødt til at vælge et andet, sagde han og samlede øksen og saven op og lagde dem om i bagagerummet.

Magdalene svarede ikke. I stedet åbnede hun den bagerste dør i vognens højre side og sendte Rolf ind på bagsædet.

Manden protesterede højtlydt.

Hvad skal det til, råbte han, jeg vil da ikke have Deres beskidte hund ind på sædet.

Ikke, sagde Magdalene og satte sig ind ved siden af Rolf og smækkede bildøren i.

Manden åbnede omgående døren.

Stå ud igen, kommanderede han. De kan ikke køre med, jeg skal hjem nu.

Det skal jeg også.

De må stå af med den hund, se hvor den sviner. Han rakte ud efter hendes arm for at hale hende ud af bilen igen. Men Rolf, der fyldte ganske godt på sin halvdel af sædet, lænede sig ind over hende og knurrede med læben løftet op fra tænderne, og manden fik hurtigt hånden til sig igen. Det kunne være, De skulle gå om og tage Rolf ud først, sagde Magdalene spydigt.

Manden bandede indædt. Så slog han pludselig om.

O kay, sagde han, De kan køre med op til landevejen.

Tak, sagde Magdalene.

Han steg ind og startede uharmonisk og hidsigt. Rolf åndede ham ubehageligt ind i nakken. Få lige den møghund ned på gulvet, forlangte han irriteret.

Rolf kunne ikke lide tonen og knurrede, og Magdalene lod, som om hun ingenting havde hørt. Hun havde med vilje anbragt hunden netop dér. Da de nåede landevejen, drejede bilen let til højre og holdt.

Tak, sagde Magdalene, men vi skal altså til venstre.

Hold så op med det vrøvl og skrub ud. Manden gik om og lukkede

døren op og greb efter Magdalene igen, men Rolf var hurtigere og snuppede ham i armen.

Godt Rolf, sagde Magdalene, slip ham så. Nu vil De godt køre til venstre ikke? Hun så op på manden, der skulede efter hende og kørte efter hendes anvisning, til de holdt hjemme på gårdspladsen. Men heller ikke her gjorde Magdalene mine til at stå ud. Den sportsklædte drejede spørgende hovedet om imod hende. Jeg vil gerne have det stillet derover ved siden af døren, sagde hun.

Hvad for noget vil De have stillet? Manden så uforstående ud.

Juletræet, selvfølgelig. Det er mit træ.

Manden skulede, men stod alligevel ud og begyndte at binde knuderne op. Han ønskede ikke yderligere kontakt med Rolf. Øvre fra laden kom Carlsen frem, og da han så den fremmede bil, gik han derhen, men da han så fik øje på sin kone og hunden inde på bagsædet, stillede han sig op uden at spørge om noget og begyndte at stoppe sin pibe.

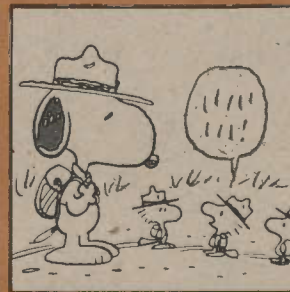
Udmærket, sagde Magdalene, da træet stod op ad muren, som hun havde sagt. Så kan De lægge saven og øksen over ved siden af. Manden skulede efter hunden og gjorde det, og Magdalene steg ud og kaldte på Rolf.

Den rare mand har været så venlig at fælde vores juletræ for os, forklarede hun sin mand. Han har oven i købet transporteret det her hjem - tror du ikke, vi skulle give ham en øl som tak for hjælpen.

Carlsen åbnede munden; men allerede inden han fik sagt noget, sprang den sportsklædte ind i sin bil og forsvandt ud gennem alleen.

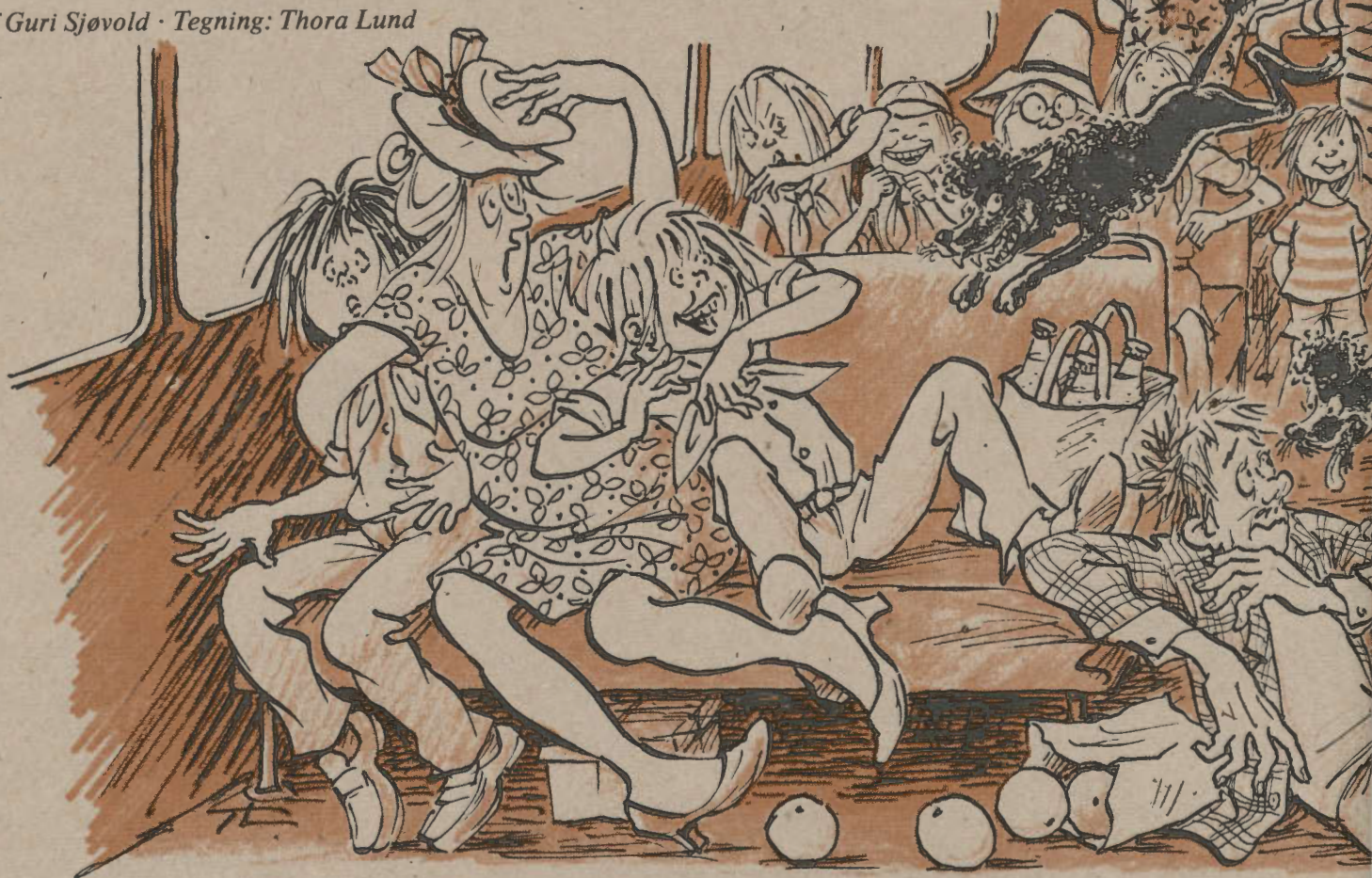

RADISERNE *af* SCHULZ

Storfamilieturnen

Af Guri Sjøvold · Tegning: Thora Lund

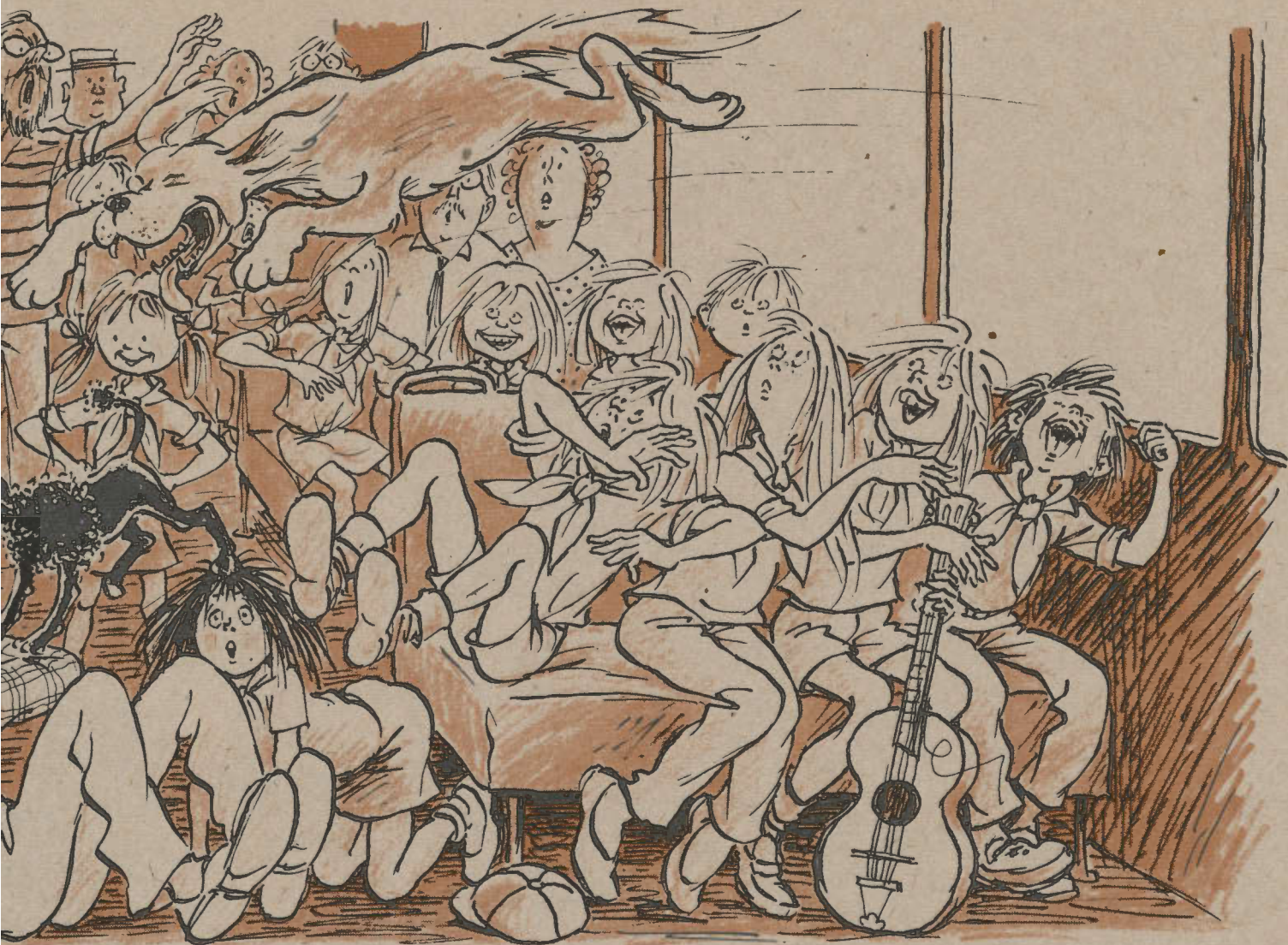
Ja, hvem fik egentlig ideen? Den kom den aften, hvor drengene i vores seniorgruppe havde så travlt ude i garagen med at pille en gammel bil, de havde købt for 200 kr., fra hinanden. Så ideen må jo have været vores, pigernes. Vi har et helt fast punkt på vort gruppeprogram: vi skal på tur en gang om måneden, og

alle turene skal være forskellige. Nu drejede det sig om december-turen - hvad skulle vi finde på? Vejret kan være alle slags, og egentlig har alle jo travlt med juleforberedelser. Mens drengene - barnlige som de jo er - stadig syslede med den gamle bil, fik Bente ideen: »Hvad med en storfamilieturn?« Det var så længe

siden, sagde hun, at vi havde »gjort noget« for vore familier, og for et halvt år siden havde de jo gjort noget for os og arrangeret alle tiders basar - ja, det var hin skrækelige gang, hvor fru Bangs splinternye kåbe, som hun havde lagt i baglokalet, blev solgt på loppemarked for 5 kr.! For et rabadler der blev!

»Ja, hvordan har du egentlig tænkt dig?« - spurgte Inger - »skal vi gennem aviserne invitere hele verden og hvem, der ellers har lyst?«

Næ, det mente Bente ikke, vi skulle »kun« invitere forældre og søskende og bedsteforældre og tanter og onkler. Og det skulle være en bustur, for folk skulle

rystes sammen.

Ja, »rystes« sammen - det var sagen, og det blev man i hvert fald i Markussens bussér, og de var de billigste.

Drengene mente, at hvis de nu arbejdede med deres bil, kunne den bruges til »særtjeneste«. Da den ikke kunne køre i frostvejr og fik hikke i regnvejr - og da

i øvrigt ingen af drengene var gamle nok til et kørekort, kom bilen slet ikke i arbejde. Men de var stadig så optagne, at det blev os andre, der måtte lægge planerne og gøre, hvad der skulle gøres. Vi mente, vi havde tænkt på alt, gennemtænkt til mindste detalje, og at vi havde det store overblik. Nu var det kun et

spørgsmål om vejret: vi skulle sammenrystede komme til en lille smuk kirke, hvor vi skulle synge advent ind. - Spejderne i den lille by havde en fin hytte, som de ville lufte op til os, dér skulle vi spise. Drengene skulle arrangere en »familie-natursti« med opgaver.

Vejret var fint, højt og klart. Folk

kom med mad i pakker og plasticposer og rygsække - alt efter temperament.

I den bus, jeg havde ansvaret for, undrede det mig, at en dame udbredte et nydeligt hvidt frottéhåndklæde med blå blomster på sit skød - men se: op af en kurv tog hun to små nytrimmede sorte pudler med sløjfer på. De hed Nussie og Sussie og havde næ-

sten vundet en præmie på en hundeudstilling.

Puddeldamen havde en lille dreng med, som hun anbragte inderst ved vinduet, for pudlerne skulle både se og ses.

Vi havde godt nok trods vort store overblik overset menneskets bedste ven! Og se, hvem kom nu der? Ja, det var ulvelederen, hun havde altid sin hund, en golden retriever med. Alexander siges endnu at være en hvalp, men så er han spilleme stor af sin alder! Han holder af mennesker, og sine venner og kendinge fare han hen til og giver dem et kærligt slik med en lang våd tunge. Mennesker, han ikke har set før, smager han også lidt på, og de er så også hans venner! Det er vi vant til og værger diskret for os. Alexander for ind i bussen – herligt med så mange venner og sikkert om lidt nye venner! Men se, nu var jo de små sorte pudler kommet først; de opfattede bussen som deres domæne og sprang med et hysterisk hyl ned på ryggen af Alexander. Den slags bagholdsangreb var den store hund ikke vant til, og i løbet af ingen tid, skulle vi, som mente at have haft alt under kontrol, opleve det helt store virvar; hunde, der bjæffede og snappedes og væltede rundt, skrigen af forskrækkede børn, skingrende fortvivlelse fra puddeldamen, store mænd, der med vældige stemmer råbte gode råd.

Men det blev chaufføren, der vidste råd: han simpelthen tudede og tudede med sit horn. Hundene blev rolige af forbavelse, pudlerne med iturevne sløjfer kom tilbage på håndklædet, og deres mor pudse-nussede dem. Alexander gik over i den anden bus og fandt sande venner at slikke i

ansigterne. Og så kørte vi. Vi kom til kirken. Det var sådan en køn gammel kirke, og folk sang og sang.

Bagefter gik vi så over i Spejderhuset. Snakken gik på det bedste, da hr. Bang ville holde tale. Det benyttede han enhver lejlighed til, og alle hans taler begynder: »Ganske vist er jeg ikke taler« (så

slog hr. Bang, der ikke holdt af afbrydelser. Nej, det kunne den lille fyr ikke, for han havde ingen familie med – han var jo bare gået op i bussen, fordi det lød så skægt, da alle hundene sloges, og alle mennesker råbte så højt. Jamen, hvor bor du? Ja, han boede ellers hjemme hos sin far og mor. Og han hed Peter, og han

kommer der en anelse af en pause, hvor han håber, nogen vil mumle, at han jo netop er sådan en udmærket taler, nej, han var sandelig ikke taler, men han vidste, han havde alle bag sig, når han nu ... her blev han afbrudt af en lille dreng, der stod midt på gulvet og sagde: »Jeg er så forfærdelig sulten!« »Kan du ikke gå hen til din mor, lille ven,« fore-

kunne ikke huske, hvad han hed mere, for han havde fået en ny far. – Alle så nu opmærksomt på Peter, og heldigvis fandt tandlægens ud af, at de kendte drengen, han boede i deres opgang – der måtte ringes hjem. Peter fik mad, og alle glemte med vilje, at hr. Bang var midt i en tale, og da det er svært at skaffe ørenlyd ved at slå med en plasticgaffel på et

papbæger, blev det ikke til mere taleri ved den frokost. Og nu skulle alle ud at finde drengenes poster og opgaver. Drengenes idé var, at storfamilien skulle deles i små gode arbejdshold; men alle ville endelig gå sammen og ikke i hold!

Alexander, som ikke for ingenting var en spejderhund, for gjaldende rundt og bjæffede ved alle udlagte poster. (Pudlerne blev deprimerede, fordi de ikke kunne finde ud af legen og gik en tur med deres mor og en dame, hun var blevet veninde med). Opgaverne blev sjældent løst – for storfamilien mente, det snart ville tusse, og de skulle lige hen og se på den smukke udsigt ned over å-dalen. Den sidste post indeholdt små godbidder til alle, dem havde Alexander for længst fundet og slikkede sig nu for en gangs skyld om munden i sit eget rare hundeanse!

Men alle morede sig storartet på de nye terrænvandring, der set fra arrangørernes side var rod og kaos og ingenting.

På vejen hjem sang folk sådan i busserne, at disse rystede endnu mere end til daglig!

Hjemme på torvet råbte alle i storfamilien, at sådan en tur ville de snart på igen – og adventsturen måtte i hvert fald blive en tradition.

Alexander gik den ene vej, og de små pudler gik, stadig lidt for nærmede, den anden vej.

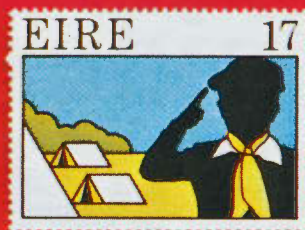
»Det var ærgerligt, vi ikke havde bilen færdig,« sagde drengene, »så kunne vi have kørt posterne ud.« »Ja, jeg tænker på,« sagde Bente, »at næste gang skal vi have et særligt program for folks hunde, katte, undulater, hamstere og skildpadder! Hej!«

Spejder frimærker

Af Ib Sandahl

Her ser du et lille udvalg af de seneste spejderfrimærker, udgivet i anledning af forskellige lejre og jubileer.

Samler du, eller kunne du tænke dig at samle på spejderfrimærker og stempler? Skriv til:
Spejderfrimærkeklubben,
Kongsager 35, 2620 Albertslund.

Billedsniderens julenat

Af Preben Ramløv · Tegning: Robert Viby

Hen gennem Strædet havde Abel Schrøder ikke mødt et menneske, og nu standsede han op. Han var godt træt i armene, for sølvdukatene i den udhulede djævlefigur vejede mere, end han havde tænkt sig. Og også kappens lommer var fulde af penge. Både pladsen foran Sankt Morten og Strædet var øde. Kun omme fra Christoffers kro på Torvet lød stort skrål, blandet med stumper af franske og tyske soldatviser. Dragonerne af den franske salvegarde under ritmester Cascapelle og soldaterne af oberst Aschenbergs regiment havde nu i lang tid gjort byen usikker at færdes i for fredelige borgere. Og den dødsensskræmte borgmester Seyersen blev ved at fortælle folk, at man måtte finde sig i alt for

simpelthen at overleve. Men værre og værre blev det, for hver gang en ny afdeling soldater slog sig ned i byen.

Et øjeblik lyttede Abel Schrøder til soldaternes sang. »- håbløst umusikalske!« snerrede han, idet han vendte ryggen til sangen og den bidende blæst, som strøg gennem Strædet.

Den gamle billedsnider og organist ved Sankt Morten sukkede. Så sørgelig en jul havde man da aldrig før set frem til! Og så havde den svenske kommandant forbudt byens borgere al færdsel uden døre en time før solens nedgang og en time efter solopgang. Det var bare, fordi Hans Iversen, den logrende hund, var blevet fundet myrdet i sin seng natten efter en fest på Rådhuset. Her

havde borgmester Peder Seyersen i spidsen for rådet været tvunget til at deltage, og Hans Iversen havde råbt op om, at »nu er vi alle svenskere«, så derfor gik han i svensk tjeneste. Og så foreslog han en skål for »vore svenske brødre og de fremmede gæster fra de sydlige lande!« Dagen efter var han død; de fremmede lejetropper til offentligt raseri og de gode næstvedborgere til inderlig fryd.

Man hviskede om, at det var snaphanerne, der havde prikket hul på ham i ly af natten for at se efter, om hans blod nu også var så svensk, som han havde påstået. Da morderen ikke blev fundet, havde kommandanten bekendtgjort sit udgangsforbud ved trommeslagning gennem byens gader.

Abel Schrøder så op mod Sankt Mortens tårn, der luede i eftermiddagsolen for enden af Strædet. Snart var solen nede. Og så var det julenat. Men Abel Schrøder skulle ikke som vanlig spille til gudstjenesten, for også forsamlinger i kirkerne havde kommandanten forbudt. Alligevel var der en dyrebar grund til, at han begav sig til kirken, og samtidig ville han spille til julen, som han plejede.

De mange indkvarteringer havde efterhånden ribbet byens borgere for alt. Men hidtil var det lykkedes sognepresten, hr. Laurits, at holde skjult for svenskerne, at Sankt Morten ejede en anselig formue i blanke dukater. Forsangen uge havde oberst Aschenberg og hans soldater imidlertid endevendt præstegården og truet hr. Laurits fra samling og sans, så han endnu måtte holde sengen og knap havde fået talens brug tilbage. Degnen havde også

haft deres besøg, og nu ventede Abel Schrøder dem når som helst. Og da han havde pengene i sin varetægt, ville han benytte julenatten til at forsøge at få dem i sikkerhed.

Lige før udgangsforbuddet havde Abel Schrøder fået bragt de løse dele og alle figurerne, som skulle blive den nye altertavle, om i Sankt Morten og var begyndt at prøveopstille den. Alene havde han arbejdet i kirken den sidste tid, havde skåret et gemme i kroppen på Judas og havde hjemme skåret en djævel, der også havde et hulrum, hvori han havde gemt nogle af pengene. Denne djævel ville han anbringe uden for selve nadvergruppen, hvor han skulle sidde og gribe efter den pung, som Judas holdt i hånden. Julenat havde soldaterne formentlig travlt med at fejre den hellige fest på deres manér, så Abel Schrøder regnede med at få fred til sit værk.

Barfrost havde det været uge efter uge. Og godt var det, tænkte Abel Schrøder, idet han holdt fast i kappen ved de tunge lommer, for at de ikke skulle svinge, og skyndte sig over pladsen og ind i våbenhuset. Så var der da ingen sne, hvori hans fodspor kunne røbe ham. De dukater kom Aschenberg til at lede længe efter, for Judas og djævelen havde god forstand på penge! Befriet lo han, idet han skubbede den yderste port til efter sig.

Nøglen knirkede i låsen, så det gav genlyd inde i den tomme kirke. Han puffede døren op med skulderen og pressede den i igen. Stod så et øjeblik og lyttede. Herinde var allerede dunkelt. Besværligt kravlede den gamle mand op på en af bænkeraderne henne ved vinduet og så ud. Men

der var ingen, hverken danske eller fremmede, at se.

»Gad dog vide, om nogen vil finde på at komme herind en højhellig juleaften!« mumlede han. »De fremmede krigsfolk er så overtroiske. Og ser de lys i kirken og hører orglet tone, vil det snarere skræmme dem bort.« Abel Schrøder kom ned fra bænken og gik op til koret. Her stod han et øjeblik og betragtede sit værk. Hans små, hvasse øjne vandrede fra den ene gruppe til den anden i forsøg på at gennemtrænge halvmørket.

Så gav det et stød i ham. For pludselig kom han i tanke om, hvad han havde at gøre. Febrilsk lagde han djævelen på alterbordet og stak fingeren om bag ryggen af Judas, der sad yderst i nadvergruppen forneden. Det var skam fint arbejde! Hvis man ikke vidste om den, kunne man ikke finde slidsen! Med et fast ryk fik han hele ryggen til at glide op som et låg, og med ivrige fingre begyndte han at tømme sine kappelommer for dukater og stable dem ind i kroppen på Judas. Han havde beregnet det rigtigt: alle de penge, han havde i lommerne, kunne være der. Forsigtigt skubbede han rygstykket ned og følte efter en sidste gang. Så pustede han ud af lettelse. Derefter famlede han sit fyrtøj frem og tændte et lys på alterbordet, og gav sig i lag med at anbringe djævelen med den grisk opadstrakte hånd ved Judas' fødder. Da han var færdig, bankede han med knoen på nadverbordet foran apostlene, derefter på Judas og djævelen. Lyden var ens alle tre steder, dump og hård. Egetræ af den bedste sort, som han havde haft liggende i årevis. Han tog en kniv fra bordet og

rettede lidt ved en af djævelens fingre.

Og således pudsede Abel Schrøder med kniven snart her og snart der, mens han flyttede lyset fra gruppe til gruppe. Han glemte hurtigt både svenskerne og juleenatten. En enkelt gang lyttede han, da en flok syngende soldater kom forbi kirken. Han stak kniven fast i bæftet, mens han hørte efter krigsfolkene, der hujende forsvandt hen ad Strædet mod Torvet. Nu var det vist tid at spille på orglet. En sidste gang så han hen over nadvergruppen.

Da studsede han. Nede fra tårnet kom der en let støj. I det samme begyndte uret at slå. Så var det altså kun den lette klirren fra tårnuret, når det faldt i slag, han havde hørt. Uvilkårligt talte han med: - to, tre, fire, fem - - - - - tolv!

Da var det pludselig, som kom lyset omkring ham ikke fra det lys, han holdt i hånden. Og det blev stærkere og stærkere. Til det var ved at blænde ham. Det kom fra de himmelske herskare på hans egen altertavle, og alle lovede de Gud og sang: »Ære være Gud i det Højeste! Fred på jorden! I mennesker velbehag!«

Men brat forstummede sangen, og lyset svandt ind til den enlige prås, han havde mellem fingrene. For nede i kirken blev den tunge dør kaldet op.

Braget rullede gennem rummet og fik den iskolde luft til at trække sig sammen med en hæsligt sitrende lyd. Langsomt drejede han sig om mod mørket.

Rank stod den gamle mand og løftede lyset højt over sit hoved. Raske trin skrubbete hen over gulvets fliser. Og med raslende sporer kom tre skikkelser op mod

ham. En bralrende latter fyldte luften.

»Kreuz Donnerwetter! Hvad er det for en skrutrygget djævel, der læser sort messe her i kirken midt i den hellige nat...!« Ind i lyskredsen kom oberst Aschenberg og den lille franske ritmester Cascapelle. Tydeligvis havde de flittigt drukket julen ind. Deres ansigter blussede. Bag dem søgte en tredie skikkelse at trykke sig bort i mørket. Abel Schrøder genkendte straks borgmester Peder Seyersen.

Aschenberg standsede foran Abel Schrøder, smækkede hælene sammen, så sporerne klirrede, og gjorde honnør: »Godt, at vi fandt ham her. Så kan han hjælpe os. For vi kommer for at undersøge, om det lille Jesusbarn har lagt guldæg til os i sin krybbe denne hellige julenat!« Cascapelle lo, så tårerne trillede ham ned over kinderne, mens han havde travlt med at sno sit overskæg. »Den tapre oberst er en stor spøgefugl at fejre jul med!« hikkede han. Aschenberg vendte sig brat og langede fat i kraven på borgmester Seyersen og hev ham hen foran Abel Schrøder: »Se på ham! Er det ham?«

»Jo, jo -,« peb Seyersen, »det er kirkens organist, billedsnideren Abel Schrøder! - - - forstår du, Abel! d'herrer har tvunget mig til -«

»Hvad siger han? Tvunget!?« brølede Aschenberg. »Inviteret ham har vi. Inviteret ham til at fejre julen med os. Og så ville vi også invitere herr organisten. Men han var ikke hjemme. Hans frue sagde, han var i den kolde kirke, uff så koldt! Derfor tog vi også et par flasker med os!« Han svingede et par vinflasker op

foran Abel Schrøders ansigt. Cascapelle greb dem ud af hånden på ham, stillede den ene fra sig på alteret, rev proppen af den anden og tog sig en ordentlig slurk. »Uf ja, koldt!« sagde han og så sig gysende om.

»Vi har jo hørt,« fortsatte Aschenberg, »at han har været så venlig at opbevare kirkens dukater, til Cascapelle og jeg skulle bruge flere penge. Men vi fandt ingen penge i hans hus, slet ingen. Men ved hjælp af venlige små opfordringer fik vi da mester Schrøders frue til at fortælle os, at mesteren var i kirken for at fejre det lille Jesusbarn. Så går vi alle tre ud for at hjælpe ham. Røgelse og myrrha skær kan han selv beholde. Men *gullet*, det skal han tausend sacramento vise os, hvor er!«

Abel Schrøder havde hele tiden stået ubevægelig.

»Ja, I er kønne Helligtrekonger!« sagde han og loftede sit lys, så skæret faldt over dem alle tre.

»Helligtrekonger! - ha - ha - ha!« Aschenberg dunkede Seyersen i ryggen. »Hører han det, herr borgmester! Helligtrekonger! Herr organisten behager at holde juleskæmt!« Med en utålmodig håndbevægelse skubbede han pludselig Seyersen til side, så han tumlede hen ad gulvet. Derefter gik han med et vildt blik ind på livet af Abel Schrøder, som blev maset op mod nadvergruppen, så djævelen, der kun var løseligt anbragt, faldt på gulvet. Abel Schrøder så hurtigt ned efter den, om den var gået i stykker. Men den havde holdt. Aschenberg greb ham i håret og vred hans ansigt om mod sit og sagde: »Men nu er jeg ikke mere oplagt til spøgefuldheder! Nu siger han os, hvor han har gemt pengene!«

»Jeg ved ikke om nogen penge, hr. oberst!« sagde Abel Schrøder. »I mange måneder har jeg ikke fået min løn. Og dog arbejder jeg på denne altertavle, også i denne hellige nat.«

»Basch!« spruttede Aschenberg. »Han snakker, gør han! Tænd os hurtigt nogle flere lys, herr borgmester!« Han sparkede efter Seyersen, der skyndte sig at komme uden for rækkevidde og fik travlt med at tænde lys.

Aschenberg var begyndt at stampe rundt mellem korets virvar af egebjælker, træfigurer og værktøjskasser. Han trak sin kårde fra gehængen, hamrede med håndgrebet på alting og

sparkede til, hvad der lå ham i vejen. Så flæede han med ét en pistol fra bæltet og satte den mod Abel Schrøders bryst: »Nu siger han os lige på minuttet, hvor kirkens penge er gemt! Ellers skal hans frue blive enke endnu i denne hellige nat!« Hårdt trykkede han løbet ind mellem Abel Schrøders ribben. Men denne lod som ingenting og sagde: »Se, her sidder Judas ved Herrens bord. Ser I hans lumsk ansigt -«. »Ja, han sidder og ruger på en hemmelighed med det lumsk ansigt. Basch! Udflugter!« brølede Aschenberg. »Du ruger selv på en hemmelighed. Kom så frem med den. Sig os så, hvor de penge

»Jeg ved ikke om nogen penge, hr. oberst!« sagde Abel Schrøder. »I mange måneder har jeg ikke fået min løn. Og dog arbejder jeg på denne altertavle, også i denne hellige nat.«

»Basch!!« spruttede Aschenberg. »Han snakker, gør han! Tænd os hurtigt nogle flere lys, herr borgmester!« Han sparkede efter Seyersens, der skyndte sig at komme uden for rækkevidde og fik travlt med at tænde lys.

Aschenberg var begyndt at stampe rundt mellem korets virvar af egebjælker, træfigurer og værktøjskasser. Han trak sin kårde fra gehænget, hamrede med håndgrebet på alting og

sparkede til, hvad der lå ham i vejen. Så flåede han med ét en pistol fra bæltet og satte den mod Abel Schrøders bryst: »Nu siger han os lige på minuttet, hvor kirkens penge er gemt! Ellers skal hans frue blive enke endnu i denne hellige nat!« Hårdt trykkede han løbet ind mellem Abel Schrøders ribben. Men denne lod som ingenting og sagde: »Se, her sidder Judas ved Herrens bord. Ser I hans lumske ansigt –«. »Ja, han sidder og ruger på en hemmelighed med det lumske ansigt. Basch! Udflugter!« brølede Aschenberg. »Du ruger selv på en hemmelighed. Kom så frem med den. Sig os så, hvor de penge

er!«

Aschenbergs spiritusånde fik Abel Schrøder til at hoste, men han fortsatte: »– her er pungen med de 30 sølvpenge!« Han pegede på Judas-figuren.

»30 sølvpenge –!« brølede obersten, »Judas –! Nu ikke mere dukketeater. Det er ikke det, vi er kommet for at se. Nu gælder det ikke Judas' penge. Men alle – alle siger jeg – alle kirkens dukkater.«

»Jeg har jo sagt –« begyndte Abel Schrøder. Men Aschenberg fór ind på ham og vred hans ene arm rundt: »Han har sagt – han har sagt – sagt – hvad har han sagt!? Kom her Cascapelle! Vi binder

denne lille djævel til hans kirke, mens vi undersøger d... Han flåede sit gehæng af, og et par raske greb surrede d... mænd Abel Schrøders arme til kroppen ved hjælp af skulderremmen og bandt ham til en kirkebænkene neden for kortpen. Derefter gik de i gang med at banke på alle fliserne i koret og væltede flere bænkerader, så Aschenberg og Seyersen af sted foran sig. Aschenberg truede ham til at fjerne sig. Abel Schrøders sager fra korgulvet blev de kunne banke og hamrede i deres søgen efter et rum, hvor pengene måske var gemt. En gang imellem holdt de sig med dryppende inde og tog sig

er!»

Aschenbergs spiritusånde fik Abel Schrøder til at hoste, men han fortsatte: »- her er pungen med de 30 sølvpenge!« Han pegede på Judas-figuren.

»30 sølvpenge -!« brølede obersten, »Judas -! Nu ikke mere dukketeater. Det er ikke det, vi er kommet for at se. Nu gælder det ikke Judas' penge. Men alle - alle siger jeg - alle kirkens dukater.«

»Jeg har jo sagt -« begyndte Abel Schrøder. Men Aschenberg fór ind på ham og vred hans ene arm rundt: »Han har sagt - han har sagt - sagt - hvad har han sagt!? Kom her Cascapelle! Vi binder

denne lille djævel til hans egen kirke, mens vi undersøger den.« Han flåede sit gehæng af, og med et par raske greb surrede de to mænd Abel Schrøders arme ind til kroppen ved hjælp af skulderremmen og bandt ham til en af kirkebænkene neden for kortrappen. Derefter gik de i gang med at banke på alle fliserne i koret, væltede flere bænkerader, sparkede Seyersens af sted foran sig og truede ham til at fjerne Abel Schrøders sager fra korgulvet, så de kunne banke og hamre alle vegne i deres søgen efter et hulrum, hvor pengene måske var. En gang imellem holdt de sveddryppende inde og tog sig en

slurk af flaskerne.

Pludselig slængte Aschenberg en flaske fra sig ned i mørket, så den knustes: »Jeg tror, den gode billedsnider har haft os til bedste, og det her midt i en hellig nat. Her er ingen dukater. Og vi har ikke mere vin.« Han gik ned foran Abel Schrøder og stod et øjeblik og lo ad ham. »Nu kan I stå her resten af natten og lytte efter, om I kan høre englenerne synge julesalmer. I morgen tidlig, en time efter solens opgang, skal borgmester Seyersén komme og løse jer. Hvis han da ellers kan stå på sine ben til den tid!« Han lo og dunkede fornøjet Cascapelle i ryggen.

»Kom så, borgmester!« råbte han. Og da Seyersén, som havde sat sig på kortrappen og gnedet sine ben, var lidt sen til at rejse sig, skød han sin pistol af i retning mod ham. Seyersén sprang op med et vræl og faldt så lang han var, mens Aschenberg og Cascapelle omarmede hinanden af morskab. Så hev de fat i hver sin af Seyerséns arme og trak ham ned mod døren, idet de gav sig til at skråle en rå vise. Nede i mørket lød Aschenbergs stemme: »Glllllædelig jullll, herr billedsnider!« I det samme skød han sin pistol af igen.

Kuglen ramte fliserne foran alteret og ændrede retning, så den røg op og slog hovedet af Judas. Et brøl fra de to hilste den bedrift. »Der sprang hovedet af den slemme Judas. Så får I noget at bestille i juledagene.« Så knaldede de døren til, og yderporten blev slået i med et brag. Længe kunne Abel Schrøder høre deres skrål op gennem Strædet.

Oppe på alteret blafrede lysene. Det skinnede fra det sted, hvor Judas' hoved havde siddet, og det

glimtede flere steder på alterbordet. Abel Schrøder svedte ved synet. Hvad nu, hvis de alligevel kom tilbage? Han sled i remmen. Men den sad stramt og snerrende. Da kom han i tanke om kniven, han havde stukket fast i bæltet. Den pressede ind mod hans lår, kunne han mærke. Igen begyndte han at vride sig i remmen.

Time efter time gik.

Først da det begyndte at lysne, havde han fået lirket remmen så meget, at han kunne få kniven frem, og længe varede det, før han fik skåret remmen over, så han kunne slide sig løs. Han var ved at falde om af udmattelse og stivhed i lemmerne, men slæbte sig op til alteret. Hurtigt stoppede han dukaterne tilbage i Judas' krop. Hovedet var næsten uskadt. Han pressede det på plads og greb et af alterlysene. For at skjule splinterne i brudet lod han den flydende voks dryppe ned på figuren.

»En forræder kan bruges til meget - - også til det gode!« mumlede han.

Nu skinnede solen ind ad de tilisede vinduer i koret. I det samme hørte han en let støj nede ved døren. Borgmester Seyersén kom listende ind og styrede med vaklende skridt hen mod kirkestolen. Da han så de overskårne remme, hvormed Abel Schrøder havde været bundet, kom der et forskrækket grynt fra ham, og han skulle til at løbe ud af kirken igen.

»Glædelig jul, Peder -!« sagde Abel Schrøder og vaklede ned mod ham.

Tørklæderi

Alle spejderkorps bruger tørklæder som en del af deres uniform, og her får du nogle forslag til, hvordan tørklædet kan samles i en ring. Netop tørklæderingen giver chance for, at patruljen kan vise sit særpræg, og her er mange muligheder – det gælder bare om at lade fantasien få frit spillerum!

Tyrkisk knob kan laves af almindeligt sejl garn, men kan også købes færdigflettet i læder.

Du kan så evt. farve den med lædersværte i patruljefarven.

Patruljedyret kan skæres ud i tykt læder og bindes om tørklædet ved hjælp af en snøre, som sættes fast bag på læderlappen.

Servietringe kan du nemt dekorere ved hjælp af en brænder.

Er du dus med dolken, kan du også selv skære ringen af en køn eller sjov gren og udnytte evt. knaster til næse o. s. v.

»Kohorn i skiver« bliver til sjove ringe. Masser af materialer egner sig til ringe – her er brugt store træperler, som kan farves.

Et stykke bambus kan let saves i stykker til ringe.

Har du lyst til at gå i gang med metal, kan du prøve at forme en ring i metaltråd, eller klippe et stykke ud af en plade og bukke det omkring tørklædet.

Den naturglade patrulje bruger måske knogler og hvirvler fra dyr – eller fisk!

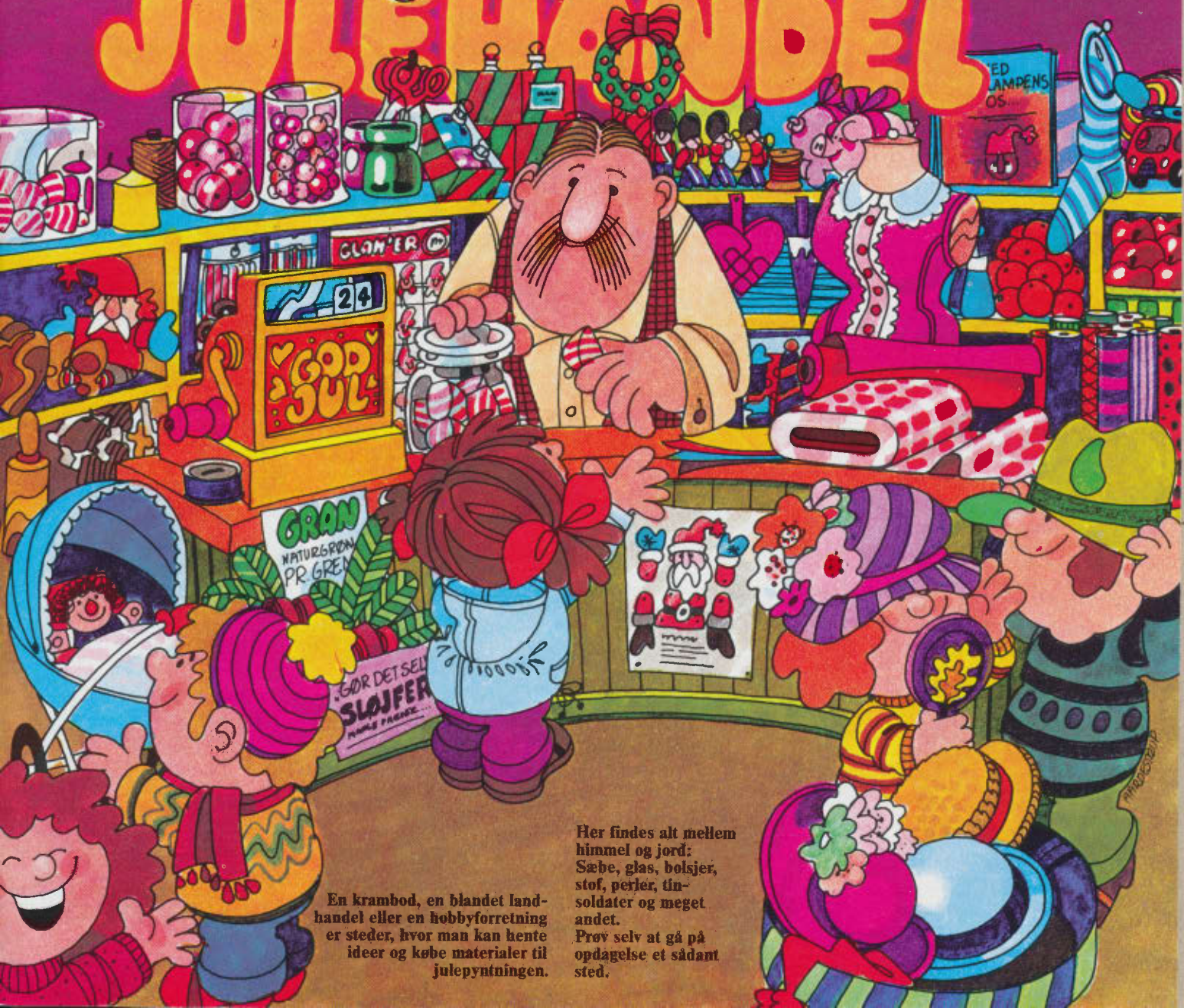
Ja, som du kan se, er der mange muligheder – tag bare fat.

Af Lis Christensen

Idé: Ulla Thorup
Tegning: Aardestrup

EN BLANDET JULEHANDL

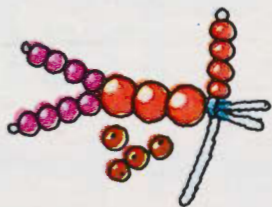

En krambod, en blandet landhandel eller en hobbyforretning er steder, hvor man kan hente ideer og købe materialer til julepyntningen.

Her findes alt mellem himmel og jord: Sæbe, glas, bolsjer, stof, perler, tinsoldater og meget andet. Prøv selv at gå på opdagelse et sådant sted.

På en hyld står en lang række glaskrucker med forskellige ting i. I én er der træperler i alle størrelser og farver. Ved at trække træperler på et piberenserskelet kan du lave nisser, der kan anbringes i forskellige stillinger.

3. En piberenser snoes en enkelt gang om halsen til arme og fyldes med perler på samme måde som benene.

4. En stor, lys perle bruges til hoved. Tegn evt. ansigt og lim garnhår på perlen. En nissehue limes på, så den skjuler piberenserenderne.

I et andet glas er der store rød/hvid-stribede pebermyntebolsjer. Køb hellere et kræmmerhus til at spise straks og ét til julepynt.

En bolsjekrans med de rød/hvid-stribede bolsjer er vældig dekorativ. Hvis den laves i god tid, og der er 24 bolsjer, kan den bruges som julekalender.

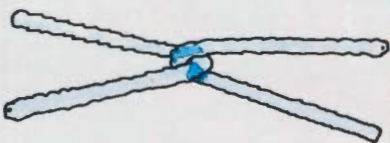
1. Pak de 24 bolsjer ind i cellofan. Luk bagpå med en plasticpose-clips.

3. Sæt bolsjerne fast ved at sno plasticpose-clipsen omkring ståltrådsringen.
4. Bind en sløjfe øverst.

2. Læg bolsjerne i en ring, så du kan se, hvor stor kransen skal være. Lav derefter en ring af kraftig ståltråd i den ønskede størrelse.

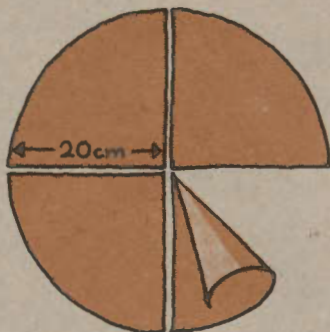

1. Buk to piberensere på midten, én til ben og én til krop. Sæt dem sammen som på tegningen.

2. Træk 2-3 store perler på den dobbelte piberenserkrop, og så mange små perler, der kan være på hvert af benene. Buk piberenserenderne op forinden, så perlerne ikke glider af.

På hylden med glas står blandt andet flotte hyacintglas. Du kan nok ikke nå at få blomstrende hyacinter inden jul, men du kan lave nogle kønne, brogede toppe til at sætte over glassene, som du kan glæde dig over i julen. Kræmmerhusene laves af en kvartcirkel med en radius på ca. 20 cm.

Dekorér kræmmerhusene på forskellige måder:

Fold kvartcirkelen et par gange, og lav foldeklip forneden. Lim foldeklip på siden af kræmmerhuset.

Lim strimler rundt om kræmmerhuset.

Lim et glansbillede på kræmmerhuset.

Henne i et hjørne står nogle store tøjroller. Det er bomuldsstof, rød/hvidt net og ensfarvet rødt. Sækkelærred eller hessian kan man også få. Lav en bordløber eller et juletræstæppe af hessian med pålimede eller påsyede hjerter.

1. Klip et stykke hessian i den ønskede størrelse og facon. Sy et kantbånd på hele vejen rundt.
2. Klip to hjerteskebler i forskellig størrelse. Klip stofhjerterne efter skeblerne.

3. Sy hjerterne på på maskine ved hjælp af zig-zag-sting eller lim hjerterne på med vliesofix. Vliesofix kan købes i stofforretninger, men det er lidt dyrt, så hvis du skal have sat mange hjerter fast, er det måske bedst at tage symaskinen frem. Der følger brugsanvisning med vliesofix. Følg den nøje.

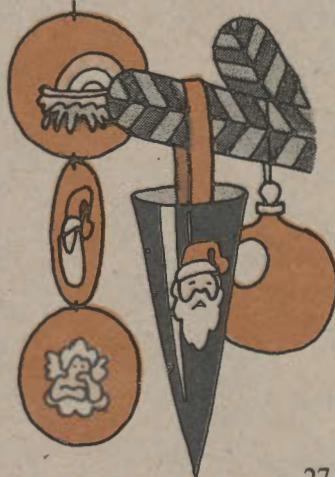
I en kurv finder du en mængde gammeldags glansbilleder, der forestiller nisser og engle. Brug nogle af dem til julepyntingen.

Lim f. eks. med glasur glansbilleder på honningkager. Brug nogle til pakkekort, julekort og gavepapir.

Pynt tændstikæsker og servietter med glansbilleder. Lav en juleuro eller kræmmerhuse med pålimede nisser. God fornøjelse!

Kan du trylle

Af Børge Jensen · Tegning: Aardestrup

Tryllekunstneren fortæller, at rødvin efterhånden er blevet alt for dyrt. Nu er han også blevet træt af at købe den og har derfor udtænkt en magisk metode, så han bare kan bruge vand, som han så tryller om til den herligste årgangsvin. Han spørger, om han må demonstrere sin nye opfindelse - og får selvfølgelig lov. Han går hen til en vandhane og fylder et glas med vand, som han derpå hælder over i en kande. Nu går der et øjeblik, mens tryllekunstneren udtaler de hemmelige formulerer; så er forvandlingen sket - og tryllekunstneren hælder det smukkeste røde glas vin op i glasset og holder det stolt frem mod publikum. En skeptisk tilskuer råber, at han også kan lave saft af koncentrat og vand. Nu er tryllekunstneren virkelig skuffet og går ned blandt publikum for at lade de vantrolgte og smage hans trolddomsdrik - og de må alle erkende,

at den vin ville de gerne servere for deres gæster. Tryllekunstneren bukker, og folk klapper. Tror du, der er trolddom med i spillet? Nej, det tror du næppe - og det er der heller ikke. Der er intet som helst overnaturligt i nogen af de tryllekunstner, som vi viser dig her. Derimod ligger der ofte en hård lang og meget energisk træning bag et nummer, før det er så godt indøvet, at tryllekunstneren kan optræde med det for dig og de andre kritiske tilskuere.

Men kan du ikke tænke dig selv at blive tryllekunstner? Store, flotte numre kan være vanskelige at stræbe efter (hvem har dog 5 kaniner og 4 kanariefugle i huset?), men man kan såmænd komme langt med små numre, der bare kræver almindelige smagning, som enten findes i ethvert hjem, eller som du kan tilvirke selv.

Dit allerførste trick skal måske være det, vi hørte om i starten, altså det med at trylle vand til vin. Det er nemlig ganske simpelt.

Kanden, som ikke må være gennemsigtig, er stoppet til med vandsugende vat. Øverst i denne vatdyne er der fastklemt et glas, som sidder helt tæt ved kandens tud. I dette glas er der på forhånd fyldt vin. Når du tømmer dit glas vand ud i kanden, så sørger du naturligvis for at hælde det ud i vattet, som straks opsuger alt vandet. Derpå kan du hælde vinen i glasset i kanden over i det tømte vandglas - og du er troldmand, omend kun begynder. Du skal nemlig øve dig godt, før du viser numret for familien eller vennerne. Du skal huske at holde kanden så højt, at man ikke

kan se ned til vattet eller glaskanten. Mange andre ting skal du også være opmærksom på, men du lærer mest af de fejl, du gør - og så af at udføre numrene for dig selv foran et spejl. Så kan du se, hvad publikum ser, og det er jo det afgørende.

Mon ikke dit næste nummer skal være den med rebet, der klippes over - og som på mirakuløs vis heles under din trylleformular? Du holder et reb frem for publikum og viser dem, at det er helt og uden fiduser. Nu lægger du rebet sammen på midten og tager det i venstre hånd, så løkken stikker frem. Du beder så en tilskuer klippe rebet over. Nu lægger du dit trylletørklæde over »såret« og udtaler nogle reb-sammenknyttende formularer - hvorpå du tager torklædet væk og fremviser det nu ganske ubeskadigede reb for de undrende masser! Din hemmelighed er, at du på forhånd har lavet en lille løkke af samme slags reb som det store, altså blot taget en lille stump på 12-15 cm og bundet sammen til en ring. Denne ring trækkes på det store reb og gemmes i venstre hånd, før forestil-

lingen begynder. Når du så lægger rebet sammen i venstre hånd, så er det ikke en løkke fra det store reb, som stikker ud, men derimod din hemmelige reb-løkke - og det er altså den, som bliver klippet over. Når lørklædet fjernes, må du sørge for, at rebstumpen forsvinder med det.

Når vi nu er kommet så vidt, at vi kan flere tricks, så er det nok på tide at lægge et tankelæser-nummer ind i programmet. Du har en 5-6 25-ører, som skal være fra hvert sit år. Du beder en tilskuer vælge en af mønterne og bemærke sig årstallet. Mens du vender ryggen til eller går udenfor, skal han i nogen tid tænke på. Hvordan du mon klarer den? Jo, såre simpelt: Du føler hen over mønterne, og den, som er varm af forsøgspersonens hånd, er den, han har tænkt på!

Endnu har vi ikke behøvet noget videre udstyr for at kunne udføre vor kunst, men nu får vi brug for en stor sæk. En sæk af jute eller lærred og med en række små øjer foroven, som der kan trækkes snor igennem, når man skal lukke for sækken.

Du putter en hjælper ned i sækken og strammer rebet sammen foroven, hvorpå du slår en knude eller to. Lad bare publikum hjælpe med til at stramme knuden og måske slå et par mere. Nu stiller du et skærmbret op foran sækken med indhold - i mangel af et skærmbret kan du holde et tæppe op foran sækken.

Du tæller langsomt til ti og tager skærmen væk. Der står din smilende hjælper, frigjort og med den tomme sæk over armen!

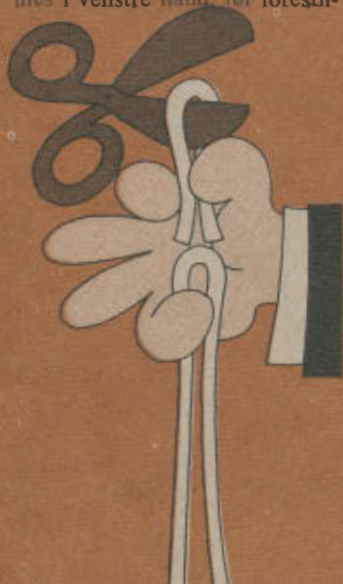
- Og hvordan har så det kunnet lade sig gøre? Jo, hemmeligheden ligger her gemt i det reb, som trækkes gennem øjerne i sækken overkant. Rebet er nemlig en hel del længere, end publikum får indtryk af: Når hjælperen træder op i sækken, så træder han på en af de tørne af rebet, som sidder indvendig i sækken. Når alle knuderne er slået, og tiden er inde til at komme ud, så er det en let sag at slippe den rebtørn, som han står på og derved skaffe så meget reb, at hullet foroven kan udvides og hjælperen kravle ud. Det eneste, man må passe på, er, at der kun må laves den ene omvinding af sækken, som du foretager før knudebindingen. Ellers vil det blive umuligt for hjælperen at komme fri.

Til slut skal du liere et flot nummer, som kan danne en effektiv afslutning på dit trylleprogram.

Du har et ark rødt og et ark hvidt silkepapir, som du viser frem for publikum. Først river du nu det hvide papir i lange strimler, hvorefter du river strimlerne over på den anden led. Det samme foretages med det røde ark papir. Når alt papiret er revet i småstykker, klemmes og nulres alle stykkerne i hånden - hvorpå alt papiret på mirakuløs vis heles og kan foldes ud og vises frem som et ubeskadiget dannebrogssflag.

Hvordan? Jo, det afsluttende dannebrogssflag, fremstillet af samme slags silkepapir som det røde og hvide, er lagt sammen til en lille »pakke«, der er klæbet fast bag på hjørnet af det røde papir. Efter at det røde papir er revet i småstykker, lægges disse foran det sammenfoldede flag, som nu kan foldes ud og fremstå som en fugl Fønix af de sørgelige stumper.

Held og lykke med din tryllekunstnervirksomhed.

NØDDE- KNÆKKEREN

PÅ DENNE OG DE FØLGENDE SIDER FINDER DU EN MASSE SJØVE OPGAVER. PRØV OM DU KAN LØSE SÅ MANGE AF DEM, AT DU FÅR SAMLET TILSTRÆKKELIGT MANGE "NØDDE" TIL AT DELTAGE I KONKURRENCEN OM DE FINE PREMIER. RENCEN OM DE FINE PREMIER. LØSNINGERNE SKAL DU SKRIVE PÅ SIDE 34. PÅ SIDE 33 KAN DU LÆSE OM KONKURRENCEN.

1

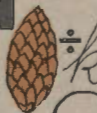

LOTTE SKAL UD MED PAKKER TIL TELTENE B-C-D-E. TELTENE SKAL BESØGES I DEN NÆVNTE ORDEN OG HUN SKAL TILBAGE TIL A.

-OG HUN MÅ IKKE KRYDSE SIN EGEN VEJ.

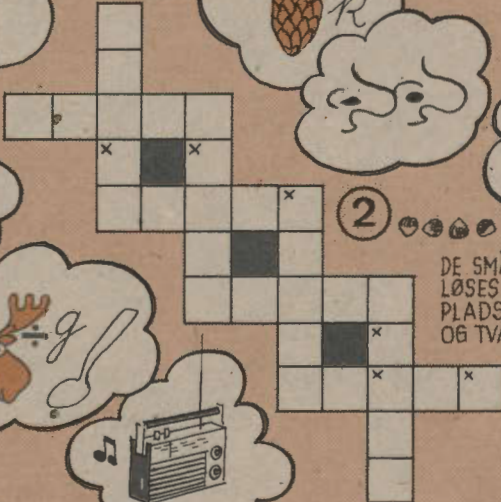

N

k

1

2

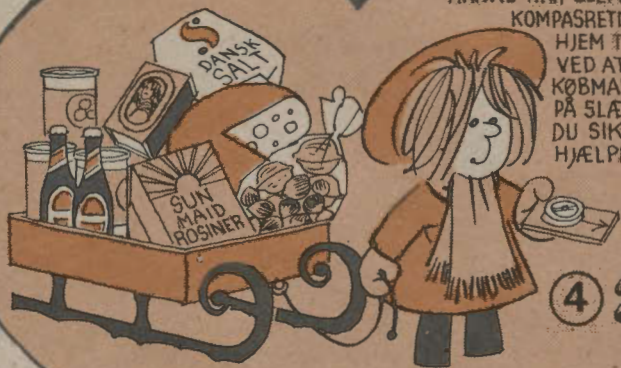
DE SMÅ REBUS'ER SKAL LØSES OG PUSLES PÅ PLADS I DEN LILLE KRYD OG TVÆRS. AF BOGSTAVERNE I DE MED X MÆRKEDE FELTER SKAL DU DANNE NAVNET PÅ EN STOR BY. NAVNET SKRIVES PÅ LØSNINGSSIDEN.

3

TAG DET FØRSTE BOGSTAV FRA DET FØRSTE ORD, DET ANDET BOGSTAV FRA DET ANDET ORD, DET TREDIE BOGSTAV FRA DET TREDIE ORD O.S.V. -SÅ FINDER DU NAVNET PÅ EN RET.

HANNE HAR GLEMT
KOMPASRETNINGEN
HJEM TIL LEJREN.
VED AT BRUGE
KØBMANDSVARERNE
PÅ SLÆDEN KAN
DU SIKKERT
HJÆLPE HENDE.

4 ●●●●

KAN DU FÅ
ALLE 12 STJER-
NER PÅ PLADS.
SÅLEDES AT DER
KUN STÅR TO STJER-
NER I HVER RÆKKE,
BÅDE VANDRET, LOD-
RET OG DIAGONALT?

5 ●●●●

NÅR REBUS'EN ER LØST
SKAL DEN LÆSES BAGFRÅ.

7 ●●●●●●

10	5	14	6	12	3	17	7
2	16	4	13	1	14	5	11
13	9	11	8	16	7	15	2
6	3	17	10	4	12	1	8

HVIS DU KAN
FINDE DE TO TAL,
DER IKKE
ER TO AF, SKAL
DU LÆGGE DEM
SAMMEN OG
SKRIVE SUMMEN
PÅ LØSNINGSSIDEN

6 ●●●●

8 ●●●●

DER ER KOMMET KLUDDER I BILLEDERNE TIL DEN LILLE HISTORIE OM DEN
LILLE FLAMME DER BLEV FOR STOR.
LAV OM PÅ RÆKKEFØLGEN, SÅ HISTORIEN
BLIVER RIGTIG.

MON IKKE DE
TRE TEGNINGER
KAN HJÆLPE DIG TIL
AT LØSE KODEN HELT
FØRNEDE?

9 ●●●●

10 ●●●●

H ÷ TNE

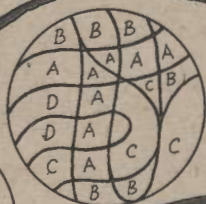
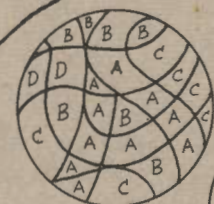
÷ R E ÷ ÷ nd

HVAD HEDDER SPEJDEREN OG HVILKET LAND ER HAN FRA.

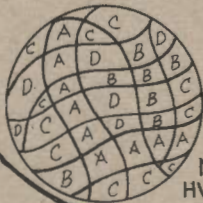

DET TREDIE BOGSTAV I HVERT ORD SKAL BRUGES TIL AT DANNE NAVNET PÅ EN BY.

12 ●●●●

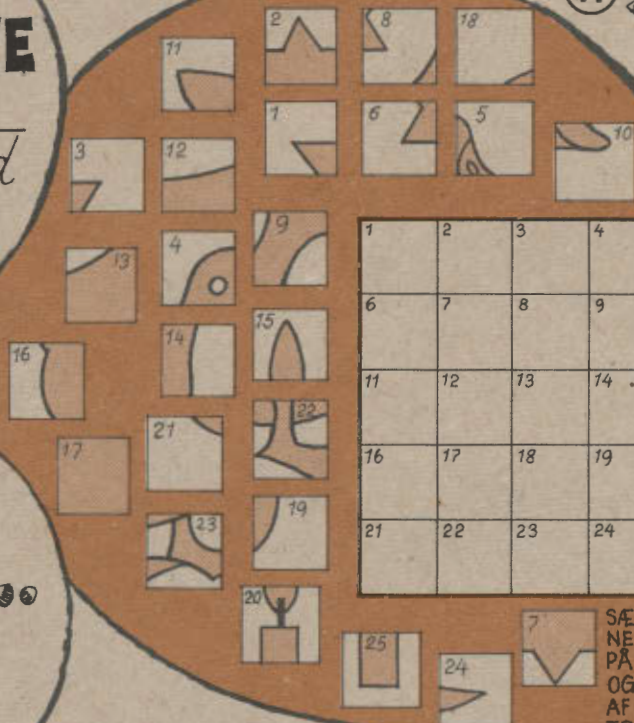
13 ●●●●

HVIS DU FARVELÆGER ALLE FELTER MED A, KAN DU SE HVAD OLE SKAL HUSKE-AT KØBE.

11 ●●●●

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

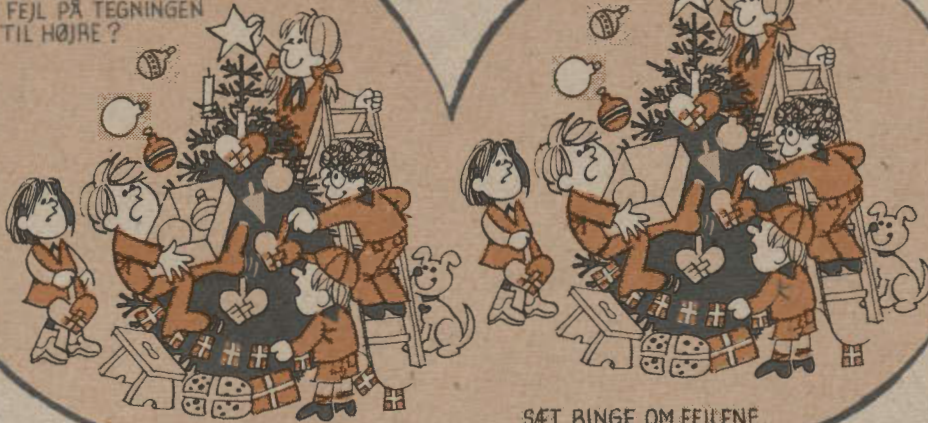
SÆT BRIKKERNE PÅ PLADS PÅ TAVLEN OG FIND UD AF HVILKE TRE FIGURER DEN GEMMER.

HVEM TILHØRER TINGENE TIL HØJRE?

14 ●●●●

KAN DU FINDE FEM
FEJL PÅ TEGNINGEN
TIL HØJRE?

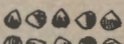

SÆT RINGE OM FEJLENE.

15

16

	DRISTIGHED	BIBELSK NAVN	TUGTEDE	LAND	GLANS	REGIONER	FOR-STAVEL-SE	BRYDER	DOMSTOL	LANGT OM LÆNGE
		KAPITULERER							÷+5 ENDEL-SE	
		DENKE-IGL BENGÆL-DELSE					UFORFAL- SKEDE PLADS			KRYDDER
ANTAGE				LISTET				ATLETIK RED- SKAB	BRED	
								TYSK- LAND	SLIDE IND- BILSK	
									DRIK- KERI	
	U- ÆGTE	TING					SLÆG- NING			÷K SIMPEL
					PÆN			FRI		
		STILLE					PUSLE			÷R
KO-LYD										STEM- ME
LAND				MARK				STI- STED- ORD		÷S
	SUM						BUSK			

NØDDEKNÆKKERENS PRÆMIER

RADIORECORDER (værdi kr. 1.000)
 TRANSISTOR-RADIO
 (værdi kr. 500)
 KARRIMOR senior rygsæk, nylon
 KARRIMOR scout rygsæk, nylon
 CARAVAN DREAMFILL sovepose
 Slirknive med merlespir
 Silvakompasser
 Store stavlygter

Der er nødder ved alle de spændende opgaver, som NØDDEKNÆKKEREN bringer. Der er få nødder ved de lette opgaver og mange ved de svære. Du kan samle mange nødder ved at løse opgaverne; men kun dem ved de rigtigt løste opgaver tæller med. Løsningerne skrives på den anden side af dette løsnings-ark, som klippes af og sendes i et brev, der ser ud som det, der er tegnet nederst på siden.

Alle, der har samlet over 15 nødder, deltager i lodtrækningen om

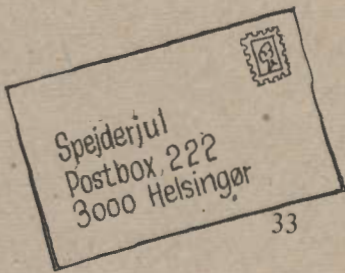
1. TRANSISTOR-RADIO (værdi kr. 500)
2. KARRIMOR scout rygsæk, nylon
- 3.-10. 8 Silvakompasser, type 3
- 11.-20. 10 store stavlygter

Alle, der har samlet over 35 nødder, deltager desuden i lodtrækningen om

1. RADIORECORDER (værdi kr. 1.000)
2. KARRIMOR senior rygsæk, nylon
3. CARAVAN DREAMFILL sovepose
- 4.-10. 7 Slirknive med merlespir

Det er spændende, om du bliver en af vinderne!

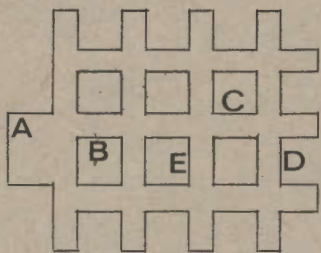
Inden 5. januar 1979 skal løsningerne indsendes til Spejderjuls postbox, 222, 3000 Helsingør, for at komme med i lodtrækningen. De heldige vindere vil få deres præmie tilsendt inden udgangen af januar måned.

LØSNINGS- SIDE

1 HER TEGNER DU
LOTTES RUTE:

2 NAVNET PÅ
DEN STORE BY ER:

3 RETTEN VAR:

4 KOMPASRETNINGEN:

5 HER TEGNER
DU TOLV
STJERNER
IND:

6 SUMMEN
BLIVER:

7 LØSNINGEN PÅ REBUSEN:

8 DEN RIGTIGE BILLED-
RÆKKEFØLGE ER:

9 I KODEN STÅR DER:

10

SPEJDEREN HED:

OG VAR FRA:

11 DE TRE FIGURER:

12 NAVNET PÅ BYEN:

13

DET
OLE
SKULLE
HUSKE
AT KØBE
VAR:

14

SKRIV DE RIGTIGE TAL
PÅ TINGENE UD FOR
BOGSTAVERNE:

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

F _____

G _____

H _____

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

·NAVN _____

ADRESSE _____

POSTNUMMER _____ BY _____

IALT _____ NØDDER

Gruppenformanden, kaldet »Hin skæggede«, havde kaldt ledere af alle grupper, patruljer, flokke og klaner til hastemøde. Anledning: frk. Nommesen, hos hvem spejdere i årevis havde lejet et par rum til mindre aktiviteter, havde ringet og sagt, hun var blevet bestjålet for 9 kroner. »Ja, det er jo ikke summens størrelse,« sagde »Hin skæggede« irriteret, da nogen fnisede højlødt, »det er jo selve mistanken, der er ubehagelig. De 9 kroner forsvandt i går, onsdag, de har ligget i et åbentstående vindue (strengt sideblik til Søren, som igen begyndte at vrinske), mens frøkenen gik ind for at tage telefonen. Hun glemte i nogen tid pengene, for hun lyttede til interessante nyheder om en svoger i Næstved. (Søren, ti så stille!). Da hun kom i tanker om pengene, var de der ikke mere.« - Bi, leder af en patrulje kaldet Pica Pica, blev meget rød i kammen. »Onsdag eftermiddag? Det er jo den dag, vi har møde? Skulle vi stjæle 9 kr. i en vindueskarm - hold så da helt kæft. Næ, jeg skal nok gå hen og give mumien besked i morgen efter skoletid!« »Hin skæggede« forklarede hende med milde ord ud gennem det flotte røde skæg, at der var ikke tale om at »give nogen besked« eller møgald. Det ville være bedst at finde ud af, hvad der var hændt - næstbedst at berolige en gammel dame.

I et frikvarter næste dag samlede Bi sine 6 folk i et hjørne under et skelet i biologirummet og fortalte dem om sagen. Der var smæk og åndelige sving med cykelkæder i luften. Kun Drude sagde ikke noget i nogen tid og derpå sindigt, at det nok var

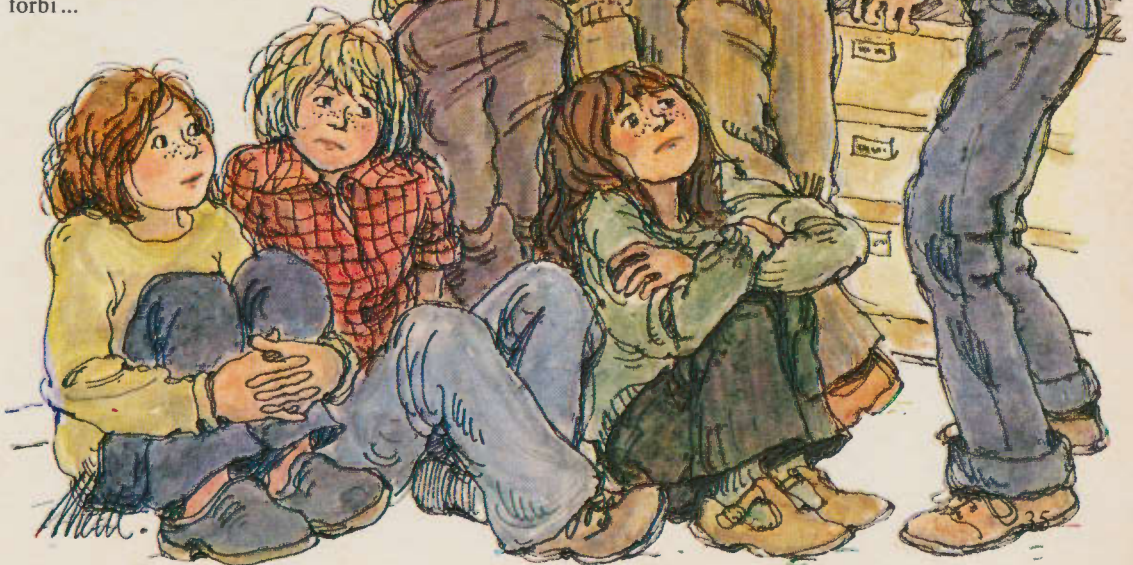
Pica-Pica

eller den forsvundne lille skat

Af Annesofie Hermann · Tegning: Mette Lauritsen

bedst, om man prøvede at finde ud af, hvor de 9 kroner var blevet af, ellers ville den ældre dame resten af livet fortælle alle om spejderne, der havde købt »sukkerstads« for stjalne penge. Nølede gav de andre hende ret. »Jeg går hen og snakker lidt med oldsagen i eftermiddag,« sluttede Drude. Bi så beundrende på hende - ja, som man ser på et menneske, der frivilligt vil gå ind til en sulten løve for at spørge den om dens befindende. Jeg burde gøre det selv, tænkte Bi, men når nu Drude alligevel skal forbi...

Drude så »indenfor« på vej hjem fra skole. Frk. Nommesen sad på sin yndlingsplads ved vinduet og nikkede lidt søvnt i forårs-solen over sit kniplebræt. Drude brugte ikke omveje: »Jeg kommer for at tale med Dem om de 9 kroner, der blev væk i onsdags,« sagde hun. Den gamle frøken snerpede munden sammen og sagde med en røst som en lille rusten ansjøsådase: »Jeg siger ikke, spejderne har taget 9 kroner fra mig gamle fattige kone - kun at det ser mærkeligt ud, de forsvandt netop den dag, spejderne var her.« »Hvorfor lå der egentlig 9 kroner i vindueskarmen,« spurgte Drude. Ja, så kom der en lang forklaring med mange indskudte sætninger og sidespring - det lange med det korte var, at den onsdag var vejret jo så dejligt, og frk. Nommesen, der nok havde sin gigt at tænke på, havde lukket vinduet op til det varmende solskin. Vårsolen er god - men man skal naturligvis ikke have for meget af den. Så var det, fru Olsen kom forbi, og de havde talt lidt sammen, og så var det, fru Olsen solgte lodsedler for sømandsmissionen - og det er en pæn bevægelse - som Nommesen ville støtte. Hun havde i chatollet dér hentet en tikrone, og fru Olsen havde givet hende en 5-krone og 4 enkrone tilbage. De lå i vindueskarmen. Så havde de talt lidt om indbruddet i Brugsen. Telefonen ringede osv. osv., da hun kom tilbage, var pengene der ikke mere. »Ja ja, jeg siger jo ikke noget, men det er da sært, det skal ske den dag, de spejdere kommer, og dr. Anthonsens vidtløftige pigebørn!« Drude tænkte på Anette og Bolette, et par tolvårige tvillinger med megen sjov og livsglæde i - var det vidtløft-

tighed? Hun tænkte også på, at hun vist nok havde en femkrone og 4 enkrone i sin pung - men hvis hun nu gav dem til frk. Nommesen, ja, så risikerede man vist, at hun netop deri så beviset på, at spejderne havde taget hendes kronestykker. Hun talte lidt længere med den gamle frøken om pengene, som havde ligget dér,

lige netop dér mellem aspidastraen og hendes påskekaktus, som forresten netop havde blomstret så rigt i år.

»Jeg tror, vi finder ud af, hvordan det er gået med Deres penge« - sagde Drude, »og naturligvis får De erstatning af os.« Og hun blev fulgt til dørs med mange mumlerier... det var nu ligegodt sært...

og spejderne var der den dag... og dr. Anthonsens vidtløftige... og ungdommen nutildags... og tænk alligevel...

For enden af vejen lå byens lille rørende anlæg. Det var knapt stort nok til, at et par unge elskende kunne gå ubemærket i tusmørke. Men der var da plads til en lille rund sø, og i den lille runde sø lå en lille gammel svane af ubestemmeligt køn. Den var fed af kagekrummer og brødbidder og mangel på motionsmulighed. Drude stod og så på den. Når den er død, tænkte hun, kan vi lægge en plasticsvane ud i stedet - ingen vil opdage det i lang tid. En vældig skrattelyd fik både hende og svanen til at se op: en flot, kulsort og kridhvid skade i vortøjet fløj gennem grenene. Pica Pica mumlede Drude - det er da egentlig sært, at vores patrulje siden spejder-tidens morgen har heddet Pica Pica - for vort symbol, skaden, er da flot nok, men da vist ikke ligefrem rar?

Senere på dagen ringede Bi for at høre, hvordan det var gået. Ja, hvordan var det gået? Pengene havde altså ligget mellem aspidastraen og en julekaktus - det var formentlig rigtigt nok. »Ja,« sagde Bi på en bitter måde, der ikke lignede hende, »det kan læses i avisen her til aften. Der er forsvundet en ubestemt, men større pengesum fra en højttaget dame, der er kendt for sin gæstfrihed over for ungdommen, for hvilken hun stiller sine stuer til rådighed. Jeg er, så jeg dirrer. Hvad vil du nu gøre?« »Tænke,« svarede Drude og syntes, Bi kaldede telefonen lidt unødigt hårdt i.

Drude tænkte. Anthonsens »vidtløftige« pigebørn plejede at

have så rigeligt med lomme- penge, at de snarere strøede end sankede. Vibe og Tinka var den onsdag kommet farende i sidste øjeblik på cykel fra korsang, pustende og varme og havde næppe skelet til en vindueskarm på husets gadeside. Ja, så var der Maria, den lille jugoslav med de store melankolske øjne. Hjertet

blev tungt i Drude. Å nej, ikke Maria! Bare nu ikke nævenyttige journalister tænker på hende? De havde såmænd haft kvaler nok, de tre pakistanske familier i Rødegården. Der skulle skrives en stil – det var hun ikke god til. Der skulle løses matematiske opgaver. Det var hun god til. Ifølge sin unaturlige

natur gik hun først i gang med det svære.

Musik drøede inde fra hendes fars værelse. Hver gang han havde købt nye plader eller bånd, startede han for fuld udblæsning og sin helt ny stereoteknik. Hun nænnede ikke at bede ham at skrue ned, for han havde så megen glæde af sin teknik og musik.

Hvad mon det var, han havde fået nu i aften? Det blev ved og ved. Hun gik ind og råbte gennem tobaksosen: »Hvad er det, du spiller?« Han dukkede frem i tågerne, og hun opfattede i musiklarmen: »Det er jo »Den tyvagtige skade« spillet af... dirigeret af...« – ja, det blev væk. Men han så så glad ud, og hun nænnede ikke at bede ham dæmpe lyd-tapeterne. Hun nynnede lidt med, fløjtede, så på sin skidte stil om russiske bønders kår før revolutionen ... nynnede og pludselig slog det ned i hende: *Den tyvagtige skade*... hun for til reolen og bladede sig hen til skaden, pica pica, og læste om dens tyvagtighed, dens glæde ved blanke ting.

Næste morgen gik Drude ikke i skole. Hun gik i parken. Svanen lå på sin plads. Hun så ikke på den, men på træerne – var der noget, der lignede en skaderede? Ja, det var der, men ikke i et godt klatretræ, hun måtte have fat i en stige.

Det nærmeste ville være at låne frk. Nommesens brandstige, men hun ville nok ikke låne noget ud til de »vidtløftige! Men Drude havde heldet med sig, hun så frk. Nommesen på vej til torvet med trillepose og indkøbsnet. Med besvær fik hun stigen ned fra hagerne og bragt hen over cyklens styr og sadel. I parken gik

den ældgamle parkmand med sin rive og sagde surt: »Du må ikke forstyrre svanen i yngletiden. Du må ikke brække grene og kviste og ikke gå med løse hunde.« Men da der ikke stod noget i reglementet om stiger, tabte han interessen. Hun ville gerne have haft hans hjælp til at få stigen rejst, men sådant stod der ikke i reglementet, at han skulle. Hun sled og baksede og fik til slut stigen svuppet i passende leje. Og så steg hun – de sidste to meter måtte hun klatre; og så så hun ned i skadereden: der lå mønterne, en lille sølvske og en ring af ubestemmelig værdi. »Ja, det må da være dine statussymboler,« sagde Drude ned i reden, mens hun fjernede tingene. »Dine unger kan da ikke have det særlig lunt i dette her!«

Og så klatrede og kravlede hun ned og havde reddet spejdernes lille gode ære. Parkmanden stod og talte med svanen, som ikke svarede, men de syntes at forstå hinanden.

Ja, så er der kun at sige, at nu kunne man læse i avisen om de storartede spejdere, der havde bragt en ældre frøken en større pengesum tilbage, en, der på mystisk vis var forsvundet og som var, hvad hun i lang tid skulle leve af. Pengene lå i en skaderede i parken, og der var også fundet en ske og en ring – måske danefæ?

I lang tid stod frk. Nommesens vindue åbent, for hun skulle jo tale med alle forbipasserende om hvor mærkeligt, det kan gå til i verden – jamen spejderne, ja spejderne, de var jo storartede. Og Pica Pica-spejderne gik i gang med et gruppearbejde, studier og læsning om skadernes sære vaner.

Platter og drikkelser til gruppens julegilde

På éngangs-tallerkner, som kan pyntes med hjerter, stjerner eller egne malerier med »tusser«, kan serveres en 3 stykker til hver + ostepinde.

1. Små frikadeller smager altid godt.

2. Tomater skæres i 2 halvdelen, takker kanten med køkkensaksen og fylder den udhulede frugt med flødeskum og revet peberrod (peberrodssalat).

3. Torskerogn (fra dåse) skæres i firkanter, hakkede radiser lægges som en vold rundt om en klat sort kaviar. En grøn klat karse, dild el. persille i midten - er jo altid net!

4. I en ring, skåret ud af grøn eller rød peber, lægges en klat tunfisk, der som pynt får en hat af hakket æg og karse.

5. Hurtigt laves et stk. rundt rugbrød (skåret ud med et glas) på hvilket lægges et stk. roget polse, som vi husker alle lige så meget af. Mange kan ikke overvinde de polsen, og den holder godt sammen på grund af...

6. Dejligt smager en skive æble med lidt sildesalat og lidt karse. Det er klogt at gnide æblet med lidt citron for at undgå, at det bliver grimt og brunt.

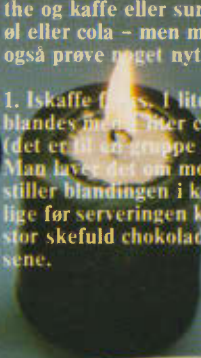
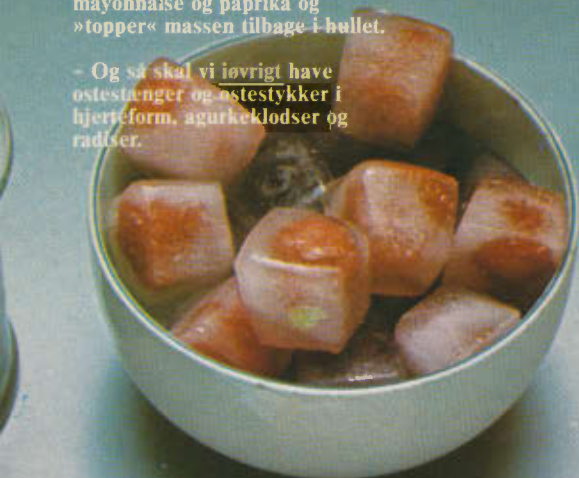
7. Ud af halve hårdkogte æg tager vi blommen og moser den med mayonnaise og paprika og »topper« massen tilbage i hullet.

- Og så skal vi iøvrigt have ostestænger og ostestykker i hjerteform, agurkeklodser og radiser.

Ja, naturligvis kan man så drikke the og kaffe eller sund saft, nisseøl eller cola - men man kan jo også prøve noget nyt:

1. Iskaffe (1 liter stærk kaffe blandes med 1 liter cacao-mælk (det er til en gruppe på 8)). Man laver det om morgenen og stiller blandingen i køleskab - lige før serveringen klaskes en stor skefuld chokoladeis i glassene.

2. Det er friskt med en citron-drik. Man koger i 10 min. lige dele [redacted] og jvand, f. eks. 1/2 liter af hvert (NB! det er meget sukker og tæller ikke [redacted] alle). Afkøles. Saften af 4 citroner kommer i lugen, som fortyndes med »dansk vand«. Fyld glasset op med isterninger og appelsin- og citronskiver - hold saften på og pynt glasset med en skive citron eller appelsin flot ridende på kanten.

INDKØB:

Man kan lave mange slags »milkshakes«. I kan selv opfinde en. Men her er nu en idé at gå ud fra: gnid hindbær gennem en sigte - pisk den tykke saft og sødmælk med hjulpisker eller håndmixer. Det er raffineret, om I dagen før gildet har indfrosset hele bær i isterninger og i sidste øjeblik serverer dem i hindbær-mælke-drikken.

Tallerkner, pindemadspinde, rugbrød, små frikadeller, spegepølse, torskerogn, kaviar, tunfisk i olie, sildesalat, æg, ost, tomater, agurk, peberrod, grøn eller rød peber, radiser, løg, æbler, citroner, karse, dild, persille, frossen hindbær, 1 tube mayonnaise, paprika, sukker, kaffe, smør, piskefløde, mælk, cacao-mælk, dansk vand, chokoladeis.

Vi besøger Maldiverne

Ved Birgit Møller Jensen

1958 kom et par pigespejderledere hjem fra Norge optændt af begejstring over spejderhjælpsideen, som man deroppe havde praktiseret et par år. Tanken skulle imidlertid lige have lov at sætte sig – men i september 1960 gik de fire spejderkorps i gang med arbejdet. For ideen var og er jo, at der netop skal *arbejdes*. Pengene, der lige fra starten er gået til hjælp for syge børn et eller andet sted i verden – under mottoet: Raske børn hjælper syge børn – skal tjenes ind, ikke tiggens sammen. Alle aldre, fra nye ulve til barkedede, fuldskæggede skovmænd kan udrette noget, der er en timeløn værd, plukke frugt, rydde pulterkamre, bære, slæbe, vaske, passe børn, servere til en fest – mange og mærkelige gerninger har man i årenes løb kunnet læse af arbejdskortene!

Der er til og med 1977 indtjent 10.468.305,00 kr.

En del af dette beløb er brugt til bekæmpelse af spedalskhed, og i januar havde 4 spejderledere den oplevelse at besøge ø-rigt Maldiverne, hvor spejderhjælpen er med i et helse-projekt. På et kort ligner landet en samling flueklatter sydvest for Ceylon. 202 af øerne er befolkede, men man kan af præsidenten leje en af de ca. 1200 ubeboede øer for ca. 80 øre om året – forudsat der kun er én palme på øen!

Lægetjenesten må selvfølgelig foregå pr. skib. Men lægeskibet »Golden Ray« kan ikke lægge ind ved øerne. Helseassistent, laborant og medicinalvarer må omfragtes til både – sommetider igen viderefregtes på tømmerflåder.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

1. Lægskibet med det klingende navn »Golden Ray«.

2. Lægetjenesten må selvfølgelig foregå pr. skib. Men lægeskibet »Golden Ray« kan ikke lægge ind ved øerne. Helseassistent, medhjælper, laborant og medicinalvarer må omfragtes til både – sommetider igen viderefragtes på tømmerskibe.

3. Sundhedsstabens første opgave er med klor at desinficere de brønde, hvis vand man vil benytte.

4. Lægskibet har en assistent fra Folkeregistret i hovedstaden Male med. Han undersøger, om

7.

11.

hans oplysninger hjemme fra kontoret er rigtige, og udstyrer hver indbygger med et kort, som han eller hun eller barnet bringer med sig under rækken af undersøgelser og vaccinationer.

5. En thailandsk læge, tilknyttet WHO, undersøger en fod for tegn på spedalskhed. Spedalskhed behandles med piller.

6. Der er også en del tuberkulose på de smukke øer, der ser ud, som om ingen sygdom kan trives der. Der gives Calmette-vaccination.

8.

12.

7. I dette primitive friluftslaboratorium undersøges en spytprov for tuberkelbaciller.

8. Det er jo ikke hver dag, man får besøg af folk, der foretager sig så mange og sære ting! Men det er jo også en alvorlig dag, så faderen må tage sig af børnene.

9. Befolkningen har brug for ris og for petroleum. For at handle sig til dette eksporterer de fisk, som havet og lagunerne vrimler med.

9.

13.

10. Et barn, der selv har været gennem alle undersøgelser og vaccinationer, følger spændt de næste i rækken.

11. Vandbærerne bringer i alt 2000 liter frisk vand til skibet.

12. Øerne er koraløer, og bygningsmateriale til husene er naturligvis koralsten.

13. På hovedstadsøen bor der ikke mindre end 30.000 mennesker.

14. Kun Male er stor nok til, at man kan have nytte af et par biler. Der er kun én færdselsstavle: Det er forbudt at bruge hornet!

10.

14.

9. maj fyldte KFUK-Spejderne på Færøerne 50 år. Der blev fejret flere dage: festgudstjeneste Kristi Himmelfartsdag, lørdag fest i Thorshavn idrætshal med 830 deltagere til middag og underholdning, og på selve dagen marcherede alle korps' spejdere gennem gaderne og endte med folkefest på Torvet. Frelsens Hær Pigespejdere blæste på horn, gule og blå spejdere havde strengelegsorkester, og KFUM-spejderne havde påtaget sig alle de praktiske arrangementer.

SPEJDERJUL 1978

8,50 kr. (inkl. moms)

UDGIVERE:

KFUM Spejderne i Danmark
Det Danske Spejderkorps
KFUK Spejderne i Danmark

REDAKTION:

Lis Christensen
Annesofie Hermann
Ulla Thorup
Børge Jensen
Erik Petersen
Erik Schwarz (ansvh.)
Bent Stelsberg

Omslagets for- og bagside:

Side 2:

Spejderfrimærker:

50 års Spejderjubilæum
Færøerne:

Side 43:

Pindstrup Centret:

Nøddeknækken:

Mad og drikke:

Lay-out og tilrettelægning:

Omslag og indersider trykt af:

Thora Lund

Glasmosaik fra
Coventry Domkirke i England

Ib Sandahl

Foto Gunhild Michelsen

Foto P. Opstrup

Foto Poul Ib Henriksen

Per Illum

Foto Poul Ib Henriksen

Grafic/Design Studio, Knebel

Fyens Stiftsbogtrykkeri A/S

